Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Gorffennaf 2021 Fersiwn 1.2

Llawlyfr y Cymhwyster

Fersiwn a Dyddiad	Newid manylion	Adran
1.1 Mehefin 2021	Cyfeirnod cydrannol ar gyfer Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau uned ymarfer sy'n canolbwyntio ar y person/plentyn wedi'i ddiweddaru i ddarllen 490 drwy'r ddogfen i gyd-fynd â'r Ardd Furiog	Trwy gydol y ddogfen.
1.2 Gorffennaf 2021	Ymrestru ac ardystio adran wedi'i diweddaru	Gofynion canolfannau

Cipolwg ar y cymhwyster

Maes pwnc	Iechyd a gofal cymdeithasol
Rhif City & Guilds	8040
Grŵp oedran cymeradwy	18+
Gofynion cofrestru	Dim
Asesu	Amrywiaeth o dasgau a gaiff eu hasesu'n fewnol ac yn allanol
Cymeradwyaethau	Mae angen cymeradwyo'r ganolfan a'r cymhwyster
Deunyddiau cefnogi	Llawlyfr y Cymhwyster Pecyn asesu
Ymrestru ac ardystio	Gweler y manylion ar wefan y Consortiwm

Teitl a lefel	Rhif cyfeirnod	Rhif achredu
Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol	8040-09	C00/1260/5

Cynnwys

Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol 1

Cipolwg ar y cymhwyster 3

Cynnwys 4

1 Cyflwyniad 6

Nodau ac amcanion y pwnc 7
Strwythur 8
Oriau Dysgu dan Arweiniad (ODA) a Chyfanswm yr Amser Cymhwyso (CAC) 9

2 Gofynion canolfannau 10

Cymeradwyo'r cymhwyster 10
Ymrestru ac ardystio 10
Staff canolfannau 10
Gofynion aseswyr 12
Cyfyngiadau oedran 12

3 Cyflwyno'r cymhwyster 13

Asesu cychwynnol a sefydlu 13
Canllawiau cyflwyno 13
Deunyddiau cefnogi 15
Swyddogion cyswllt allanol/penodedigion 15
Trefniadau cymedroli asesu mewnol 17
Apêl fewnol 17
Ffactorau sy'n effeithio ar ddysgwyr unigol 17
Camymddwyn 17
Trefniadau mynediad ac ystyriaeth arbennig 18

4 Asesu 19

Crynodeb o ddulliau asesu 19
Cyfyngiadau amser 19
Dyfarnu'r cymhwyster 19
Cyfleoedd ailsefyll 19

5 Unedau 21

Argaeledd yr unedau 21
Canllawiau ar gyflwyno cynnwys yr unedau 22

Uned 410 Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau ymarfer person/plentyn-ganolog 24

Canllawiau cyflwyno 27
Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig 37
Deddfwriaeth a chanllawiau cysylltiedig 38

Uned 411 **Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol** **39**

Canllawiau cyflwyno 41
Geirfa 45
Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig 45
Deddfwriaeth a chanllawiau cysylltiedig 46

Uned 412 **Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol** **47**

Canllawiau cyflwyno 50
Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig 56
Deddfwriaeth a chanllawiau cysylltiedig 56

Atodiad 1 **Cysylltiadau â chymwysterau eraill** **57**

Cysylltiadau â chymwysterau eraill 57

1 Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn dweud wrthych yr hyn y mae angen i chi ei wneud er mwyn cyflwyno'r cymhwyster:

Maes	Disgrifiad
Ar gyfer pwy y mae'r cymhwyster?	Cymhwyster seiliedig ar wybodaeth yw hwn ar gyfer dysgwyr a gyflogir yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol sy'n bwriadu symud ymlaen i weithio fel rheolwyr. Mae'r cymhwyster hwn yn cynnig cam tuag at Lefel 5 i ddysgwyr sydd am symud ymlaen i'r lefel honno. Mae'r cymhwyster hwn yn bennaf ar gyfer pobl sy'n gweithio am dâl neu'n ddi-dâl, neu sydd â mynediad at leoliad gwaith Lluniwyd y cymhwyster hwn er mwyn i ddysgwyr feithrin y wybodaeth a'r ddealltwriaeth allweddol sy'n sail i arwain a rheoli yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol Rhaid i ddysgwyr gwblhau'r cymhwyster hwn (neu gymhwyster cyfatebol y cytunwyd arno) cyn ymgymryd â chymhwyster Lefel 5 Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer.
Beth mae'r cymhwyster yn ei gynnwys?	Nod y cymhwyster hwn yw paratoi'r dysgwyr ar gyfer rôl rheoli, drwy feithrin y wybodaeth ofynnol sy'n sail i arwain a rheoli yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol.
Pa gyfleoedd sydd i ddatblygu?	Mae'r cymhwyster yn galluogi dysgwyr i symud ymlaen yn eu gwaith neu i ddysgu pellach drwy gymhwyster canlynol y Consortiwm*: • Lefel 5 Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer ***Mae'r Consortiwm yn cynnwys City & Guilds of London Institute a CBAC a gydweithiodd i ddatblygu a chyflwyno'r holl gymwysterau yn y gyfres Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Gofal, Chwarae, Dysgu a Datblygiad Plant.**
Gyda phwy y gwnaethom ddatblygu'r cymhwyster?	Gofal Cymdeithasol Cymru ac Addysg a Gwella Iechyd Cymru a ddatblygodd gynnwys unedau'r cymhwyster hwn ac sy'n berchen arno. Datblygwyd y cynnwys ar y cyd â'r Consortiwm, yn ogystal â rhanddeiliaid, tiwtoriaid, athrawon ac aseswyr yn y gweithle o bob rhan o'r sector iechyd a gofal cymdeithasol.

Nodau ac amcanion y pwnc

Bydd cymhwyster Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn galluogi dysgwyr i feithrin a dangos eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u dealltwriaeth yng nghyd-destun gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Yn arbennig, bydd dysgwyr yn gallu dangos eu bod yn:

- deall amrywiaeth o gysyniadau, damcaniaethau a thechnegau arwain a rheoli;
- deall arddulliau arwain a rheoli gwahanol a'r ffordd y mae'r rhain yn dylanwadu ar ymarfer mewn gwasanaethau.
- deall sut i arwain dulliau person/plentyn-ganolog wrth ymarfer;
- gallu gweithio fel dysgwr effeithiol ac annibynnol, ac fel meddylwyr beirniadol a myfyriol er mwyn gwneud penderfyniadau gwybodus sy'n cynnwys defnyddio a dehongli data;
- gwybod sut i arwain, rheoli a gwella gwasanaeth iechyd a gofal cymdeithasol.

Strwythur

Er mwyn ennill cymhwyster **Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol**, rhaid i ddysgwyr gyflawni cyfanswm o 60 credyd.

Rhaid ennill o leiaf **60** credyd o'r Grŵp Gorfodol.

Lleiafswm yr oriau dysgu dan arweiniad sy'n ofynnol ar gyfer y cymhwyster hwn yw 335.

Rhif yr Uned	Teitl yr Uned	ODA	Credydau
Grŵp Gorfodol			
490	Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau ymarfer person/plentyn-ganolog	115	22
411	Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol	120	20
412	Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol	100	18

Oriau Dysgu Dan Arweiniad (ODA) a Chyfanswm yr Amser Cymhwyso (CAC)

Mae Oriau Dysgu Dan Arweiniad (ODA) yn rhoi syniad i ganolfannau o ran faint o amser dysgu ac asesu *dan oruchwyliaeth* sydd ei angen i gyflwyno uned a gellir eu defnyddio at bwrpasau cynllunio.

Cyfanswm yr Amser Cymhwyso (CAC) yw cyfanswm yr amser, mewn oriau, y disgwylir i ddysgwr ei dreulio er mwyn ennill cymhwyster. Mae'n cynnwys oriau dysgu dan arweiniad (a restrir ar wahân) ac oriau a dreulir yn paratoi, yn astudio ac yn cyflawni rhai gweithgareddau asesu ffurfiannol.

Mae fformiwla sy'n cyfateb i werth y CAC wedi'i rannu â 10 yn cael ei defnyddio i gyfrifo'r credyd.

Nodir y CAC ar gyfer y cymhwyster hwn isod.

Cymhwyster	CAC
Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol	600

2 Gofynion canolfannau

Cymeradwyo'r cymhwyster

Bydd angen cymeradwyo canolfannau a chymhwyster ar gyfer y cymhwyster hwn. Bydd hyn yn cynnwys asesiad desg.

Er mwyn cymeradwyo canolfan, rhaid i sefydliad allu bodloni'r meini prawf cymeradwyo canolfannau. Mae'r dogfennau canlynol yn rhoi manylion sut i gael cymeradwyaeth am y cymhwyster hwn:

- Llawlyfr Gweinyddu (Cyflwyniad i weithio gyda City & Guilds a CBAC)
- Ein Gofynion Sicrhau Ansawdd
- Model Sicrhau Ansawdd

Cynghorir darpar ganolfannau i geisio cymeradwyaeth canolfan a chymhwyster, fel sy'n briodol, cyn dechrau cyflwyno'r cymhwyster.

Mae'r Consortiwm yn anelu at gyhoeddi'r penderfyniad ynghylch cymeradwyo'r ganolfan a'r cymhwyster o fewn 30 diwrnod gwaith ar ôl i'r cais gael ei gyflwyno, gan arwain at bedwar canlyniad posibl:

- Cymeradwyo'r ganolfan a'r cymhwyster
- Cymeradwyo'r ganolfan a'r cymhwyster yn amodol ar gynllun gweithredu
- Ymatal rhag cymeradwyo'r ganolfan a'r cymhwyster yn amodol ar gynllun gweithredu
- Gwrthod cymeradwyo'r ganolfan a'r cymhwyster.

Tybir bod y ganolfan a'r cymhwyster wedi cael eu cymeradwyo pan fydd City & Guilds yn anfon cadarnhad ysgrifenedig o'r statws i'r ganolfan, ac nid cyn hynny.

Bydd yn ofynnol i ganolfannau wneud cais am gymeradwyaeth ar gyfer y cymhwyster hwn a bodloni'r gofynion penodol i ganolfannau a chymwysterau a amlinellir yn y ddogfen hon mewn perthynas â staff cyflwyno a chymhwysedd aseswyr. Bydd y gofynion hyn yn cael eu harchwilio a'u monitro fel rhan o'r broses cymeradwyo cymwysterau a'r broses o fonitro'r cymhwyster hwn yn barhaus.

Ymrestru ac ardystio

Mae dysgwyr ar gyfer y cymhwyster hwn yn cael eu cofrestru ar Pro Platform i gefnogi'r elfen asesu allanol. Mae Pro Platform yn galluogi canolfannau i gofrestru ar sail 'mewn ac allan' hy gallwch gofrestru ar unrhyw amser ac mewn unrhyw niferoedd yn ystod y flwyddyn.

Ni ddylid cofrestru dysgwyr am y cymhwyster hwn ar Walled Garden.

Mae mynediad i Pro Platform yn cael ei ddarparu i ganolfannau ar ôl derbyn cymeradwyaeth am y cymhwyster hwn. Mae canllawiau ar gael o dan y tab 'Welsh Qualifications' yn yr adran 'Support Materials' i ddarparu cymorth i ganolfannau cwblhau cofrestru, fesul dysgwyr unigol neu fesul grŵp.

Bydd dysgwyr yn cael eu tystysgrifo drwy Walled Garden.

Staff canolfannau

Gofynion aseswyr

Gofynion aseswyr mewnol

Rhaid i aseswyr y cymhwyster hwn fod yn wybodus yn alwedigaethol; mae hyn yn golygu bod yn rhaid iddyn nhw feddu ar y wybodaeth a'r ddealltwriaeth berthnasol, sydd o leiaf ar yr un lefel â chynnwys yr uned y maen nhw'n ei hasesu.

Hefyd, rhaid iddyn nhw feddu ar y canlynol neu fod yn gweithio tuag atyn nhw:

- naill ai Lefel 3 Dyfarniad mewn Asesu Cyflawniad Galwedigaethol Gysylltiedig neu hen gymwysterau cyfatebol; **ac yn**
- cynnal eu gwybodaeth alwedigaethol drwy ddysgu a datblygiad proffesiynol parhaus perthnasol y gellir eu dangos yn glir, sydd o leiaf ar yr un lefel â'r unedau y maen nhw'n eu hasesu.

Lle y bo gan aseswyr hen gymwysterau aseswr, rhaid iddyn nhw ddangos eu bod yn asesu'n unol â safonau asesu cyfredol neu gymhwyster cyfatebol/amgen addas arall ar gyfer asesu perfformiad yn y gwaith. Rhaid cytuno ar hyn ymlaen llaw gyda Swyddog Sicrhau Ansawdd Allanol y ganolfan.

Lle y bo aseswr yn gweithio tuag at ennill cymwysterau aseswr, rhaid bod trefniant cydlofnodi ar waith gan aseswr cymwysedig o'r un maes galwedigaethol neu faes galwedigaethol cysylltiedig.

Swyddogion sicrhau ansawdd mewnol

Rhaid i'r rheini sy'n cyflawni rôl sicrhau ansawdd fewnol fod yn alwedigaethol wybodus a meddu ar y sgiliau sydd eu hangen i wneud penderfyniadau sicrhau ansawdd.

Mae'r gofynion cymhwyso ar gyfer swyddog sicrhau ansawdd mewnol fel a ganlyn. Rhaid bod y swyddog sicrhau ansawdd mewnol:

- yn meddu ar y cymwysterau Sicrhau Ansawdd cyfredol, neu fod yn gweithio tuag at eu hennill, e.e.
    - Lefel 4 Dyfarniad mewn Sicrhau Ansawdd Mewnol mewn Prosesau Asesu ac Ymarfer neu
    - Lefel 4 Tystysgrif mewn Arwain Gwaith Sicrhau Ansawdd Mewnol mewn Prosesau Asesu ac Ymarfer neu
    - yn meddu ar uned D34 neu Ddyfarniad Gwirwyr V1.

Lle bo swyddog sicrhau ansawdd mewnol yn gweithio tuag at ennill cymhwyster sicrhau ansawdd mewnol, dylai fod trefniant cydlofnodi ar waith gan swyddog sicrhau ansawdd mewnol cymwysedig o'r un maes galwedigaethol neu faes galwedigaethol cysylltiedig neu dylai feddu ar gymhwyster addysgu cydnabyddedig a phrofiad amlwg o wneud gwaith sicrhau ansawdd mewnol ar gyfer cymwysterau seiliedig ar wybodaeth.

Y Cyd-destun Cymreig

Awgrymir y byddai'n fuddiol i unigolion nad ydyn nhw wedi cynnal gweithgareddau asesu yng Nghymru o'r blaen, feithrin ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a dealltwriaeth o ddiwylliant, polisïau a chyd-destun Cymru, er mwyn eu cefnogi yn eu swyddi.

Datblygiad proffesiynol parhaus

Disgwylir i ganolfannau gefnogi eu staff i sicrhau bod eu gwybodaeth a'u cymhwysedd yn y maes galwedigaethol ac o ran ymarfer gorau wrth gyflwyno mentora, hyfforddi, asesu a sicrhau ansawdd yn gyfredol a'u bod yn ystyried unrhyw ddatblygiadau cenedlaethol neu ddeddfwriaethol.

Gofynion cofrestru dysgwyr

Nid yw'r Consortiwm yn pennu gofynion cofrestru ar gyfer y cymhwyster hwn. Fodd bynnag, rhaid i ganolfannau sicrhau bod gan ddysgwyr y potensial i ennill y cymhwyster yn llwyddiannus, a'u bod yn cael y cyfle i wneud hynny.

Gellir cofrestru ar gyfer y cymhwyster drwy'r Ardd Furiog (Walled Garden) – gweler gwefan y Consortiwm am ragor o fanylion.

Cyfyngiadau oedran

Ni all y Consortiwm dderbyn unrhyw gofrestriadau ar gyfer dysgwyr dan 18 oed gan nad yw'r cymhwyster hwn wedi'i gymeradwyo ar gyfer rhai dan 18 oed.

3 Cyflwyno'r cymhwyster

Asesu cychwynnol a sefydlu

Dylid cynnal asesiad cychwynnol o bob dysgwr cyn dechrau ei raglen er mwyn nodi'r canlynol:

- a oes ganddo unrhyw anghenion penodol o ran hyfforddiant,
- unrhyw gefnogaeth ac arweiniad y gall fod eu hangen arno wrth weithio tuag at ei gymhwyster,
- y math o gymhwyster a'r lefel briodol.

Argymhellir bod canolfannau yn cynnig rhaglen sefydlu fel bod y dysgwr yn deall gofynion y cymhwyster, ei gyfrifoldebau fel dysgwr, a chyfrifoldebau'r ganolfan yn llawn. Gall y wybodaeth hon gael ei chofnodi ar gontract dysgu. Byddai'n ddefnyddiol trafod â dysgwyr yr hyn y maen nhw'n gobeithio ei gyflawni drwy'r cymhwyster hwn; a byddai'n werth annog dysgwyr i gwblhau datganiad personol ar ddechrau'r rhaglen, gan eu cefnogi i ystyried eu nodau eu hunain o ran yr hyn y maen nhw'n gobeithio ei gyflawni drwy gwblhau'r rhaglen, a chanolbwyntio ar y rhain drwy gydol y broses gyflwyno.

Byddai'n fuddiol i ganolfannau ystyried yr ystod ehangach o sgiliau y gall fod eu hangen ar ddysgwyr o'r gweithle er mwyn cwblhau'r cymhwyster hwn, e.e. cyflwyniad i ymchwil a sgiliau astudio. Bydd cyflwyniad i'r sgiliau hyn o fantais fawr er mwyn cefnogi dysgwyr drwy'r broses gyflwyno, tasgau asesu a sefydlu profiad dysgu wedi'i gyfoethogi.

Canllawiau cyflwyno

Dylai'r broses o gyflwyno'r cynnwys gorfodol fod yn seiliedig ar y syniad y bydd dysgwyr yn ymateb i wybodaeth a dealltwriaeth newydd os yw'n berthnasol i'w cyd-destun cyflogaeth presennol, neu i brofiad gwaith blaenorol yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol.

Felly, wrth gyflwyno cynnwys Paratoi i Arwain a Rheoli ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar lefel 4, eich nod yw gwneud y canlynol:

- Cefnogi dysgwyr i ddwyn i gof yr hyn y maen nhw eisoes yn ei wybod mewn perthynas â Deilliant Dysgu
- Cyflwyno cynnwys newydd
- Cefnogi dysgwyr i herio eu meddylfryd presennol yng ngoleuni'r cynnwys newydd hwn
- Cefnogi dysgwyr i gymhwyso'r ddealltwriaeth newydd hon at gyd-destun cyflogaeth
- Rhoi deunyddiau ychwanegol i ddysgwyr er mwyn atgyfnerthu eu dysgu

Gall sesiwn sy'n cyflwyno cynnwys yr uned gynnwys agweddau ar bob un o'r uchod. Er enghraifft, yn ystod sesiwn gallwch wneud y canlynol:

- cyflwyno prif destun y sesiwn
- hwyluso trafodaeth lle mae'r dysgwyr yn archwilio eu dealltwriaeth a/neu wybodaeth bresennol.

Dylai'r math hwn o sesiwn roi syniad i chi o ran sut byddech yn mynd ati i gyflwyno'r cynnwys nesaf, h.y. os nad oes fawr ddim dealltwriaeth na gwybodaeth o ran y testun allweddol, yna byddai angen treulio mwy o amser yn sefydlu'r cysyniadau allweddol yn rhan nesaf y sesiwn.

Dylai'r sesiynau dilynol wedyn eich galluogi i wneud y canlynol:

- canolbwyntio ar gyflwyno cynnwys y sesiwn a ddewiswyd
- cefnogi dysgwyr i gymathu'r wybodaeth newydd y maen nhw wedi'i dysgu i'w dealltwriaeth eu hunain o'r testun, ac yna i feysydd testun newydd

Rhaid i ddysgwyr gael eu cefnogi i naill ai gadarnhau neu herio eu dealltwriaeth bresennol. Bydd cwestiynau fel y rhai isod yn helpu dysgwyr i herio eu dealltwriaeth eu hunain:

- A fydden nhw'n gwneud unrhyw beth yn wahanol?
- Pe baen nhw'n gallu newid un peth, beth fyddai hwnnw?
- A gawson nhw eu synnu gan unrhyw beth maen nhw wedi'i ddysgu?
- Beth maen nhw'n ei wybod nawr nad oedden nhw'n ei wybod o'r blaen?

Cysylltu gwybodaeth a dealltwriaeth ag ymarfer

Pan fydd dysgwyr wedi meithrin dealltwriaeth o'r prif destun ac wedi ei chymhwyso at eu dealltwriaeth eu hunain, gallan nhw ddechrau cysylltu hyn â chyd-destun penodol. Gall y cyd-destun hwn fod yn gyflogaeth bresennol neu flaenorol y dysgwyr eu hunain neu'n astudiaeth achos niwtral sy'n gysylltiedig â'r sector iechyd a gofal cymdeithasol, a ddyfeisiwyd gan y tiwtor (bydd defnyddio cyd-destun ffuglennol yn aml yn gwneud y myfyrwyr yn llai amddiffynnol am eu lleoliad eu hunain). Mae'n bwysig deall bod y dysgwyr yn cymryd perchenogaeth dros y wybodaeth maen nhw'n ei meithrin drwy ddeall ei pherthnasedd i ymarfer.

Atgyfnerthu'r dysgu

Yn olaf, yn aml mewn sesiwn gall y prif gynnwys gael ei gyflwyno ond yn aml bydd unrhyw gynildeb yn cael ei golli. Gall rhoi deunyddiau i ddysgwyr er mwyn ymestyn eu dealltwriaeth, er enghraifft gwefan berthnasol, erthygl mewn cyfnodolyn, pennod mewn llyfr, ac ati, gyflwyno lefel ychwanegol o her er mwyn atgyfnerthu eu dysgu ymhellach. Mae'r unedau'n cynnwys cysylltau ag amrywiaeth o adnoddau a chyflwyniadau y gellir eu defnyddio i gefnogi'r broses gyflwyno yn ogystal ag ategu datblygiad y dysgwr ei hun y tu hwnt i'r broses dan arweiniad o gyflwyno'r cynnwys.

Atgoffir cyflwynwyr y bydd gan bob dysgwr arddull dysgu gwahanol, ac mai canllaw yn unig yw'r dull cyflwyno uchod i'w helpu i ystyried y broses gyflwyno. Dylai cyflwynwyr hefyd ystyried yr amrywiaeth o wybodaeth, dealltwriaeth a chefndiroedd y mae dysgwyr mewn carfan yn eu cynnig i sesiynau grŵp, a dylen nhw weld gwerth annog dysgwyr i archwilio'r themâu a'r testunau gwahanol gyda'i gilydd, gan ddefnyddio eu cyfoeth o brofiadau o amrywiaeth o leoliadau i'w helpu i feithrin eu dealltwriaeth a'u gwybodaeth eu hunain.

Trefn y broses gyflwyno

Cynghorir canolfannau i gyflwyno cynnwys y cymhwyster hwn gan ddilyn trefn yr unedau a gyflwynir yn y llawlyfr hwn. Mae hyn yn adlewyrchu trefn resymegol y broses o gyflwyno'r cynnwys yn ogystal â threfn ddisgwyliedig y broses o gyflwyno'r tasgau asesu.

Deunyddiau cefnogi

Mae'r adnoddau canlynol ar gael ar gyfer y cymhwyster hwn:

Disgrifiad	Sut i gael mynediad
Pecyn asesu	Gwefan y Consortiwm

Swyddogion cyswllt allanol/penodedigion

Swyddogion Cyswllt/Penodedigion yw'r termau a ddefnyddir gan y Consortiwm i gyfeirio at unigolion a benodir gan City & Guilds neu CBAC i gyflawni rolau penodol ar eu rhan, er enghraifft, swyddogion sicrhau ansawdd allanol neu aseswyr allanol.

Mae gan y Consortiwm feini prawf er mwyn sicrhau bod pob swyddog cyswllt/penodai yn meddu ar y wybodaeth, profiad a sgiliau galwedigaethol cywir i gyflawni'r rôl benodol.

Bydd y Consortiwm yn sicrhau bod pob swyddog cyswllt/penodai sy'n cyflawni rôl sicrhau ansawdd ym meysydd cymeradwyo canolfannau, cymeradwyo cymwysterau a gwneud penderfyniadau asesu wedi'i hyfforddi, yn meddu ar y cymwysterau priodol ac yn gymwys yn alwedigaethol. Rhaid mynychu hyfforddiant a digwyddiadau safoni.

Mae staff City & Guilds yn rheoli perfformiad pob swyddog cyswllt/penodai. Os nodir pryderon am unigolyn, bydd pob partner Consortiwm yn cymryd camau cywirol a fyddai'n gallu cynnwys camau gwella a monitro agos neu, mewn rhai achosion, gall problemau o ran ansawdd perfformiad arwain at derfynu contract Corff Dyfarnu gyda'r swyddog cyswllt/penodai.

Bydd y Consortiwm yn sicrhau bod digon o swyddogion cyswllt/penodedigion dwyieithog yn cael eu recriwtio er mwyn diwallu anghenion canolfannau a dysgwyr cyfrwng Cymraeg. Bydd y lefel o weithgarwch sicrhau ansawdd yn gyson rhwng y Gymraeg a'r Saesneg. Darperir ar gyfer monitro a safoni yn y ddwy iaith.

Gofynion aseswyr allanol

Rhaid i aseswyr y cymhwyster hwn fod yn wybodus yn alwedigaethol; mae hyn yn golygu bod yn rhaid iddyn nhw feddu ar y wybodaeth a'r ddealltwriaeth berthnasol, sydd o leiaf ar yr un lefel â chynnwys yr uned y maen nhw'n ei hasesu.

Hefyd, rhaid iddyn nhw feddu ar y canlynol neu fod yn gweithio tuag atyn nhw:

- Lefel 3 Dyfarniad mewn Asesu Cyflawniad Galwedigaethol Gysylltiedig neu hen gymwysterau cyfatebol; **neu**
- cymhwyster addysgu cydnabyddedig[1]; **ac yn**
- cynnal eu gwybodaeth alwedigaethol drwy ddysgu a datblygiad proffesiynol parhaus perthnasol y gellir eu dangos yn glir, sydd o leiaf ar yr un lefel â'r unedau y maen nhw'n eu hasesu.

[1] Mae'r Consortiwm hefyd yn derbyn cymwysterau asesu ac addysgu ychwanegol a achredir yn genedlaethol. Mae rhestr lawn o'r rhain ar gael yn y Llawlyfr Gweinyddu (Cyflwyniad i weithio gyda City & Guilds a CBAC). Mae hwn i'w weld ar wefan y consortiwm yn **www.dysguiechydagofal.cymru**

Lle y bo gan aseswyr hen gymwysterau aseswr, rhaid iddyn nhw ddangos eu bod yn asesu'n unol â safonau asesu cyfredol neu gymhwyster cyfatebol/amgen addas arall ar gyfer asesu perfformiad yn y gwaith.

Lle y bo aseswr yn gweithio tuag at ennill cymwysterau aseswr, rhaid bod trefniant cydlofnodi ar waith gan aseswr cymwysedig o'r un maes galwedigaethol neu faes galwedigaethol cysylltiedig.

Bydd pob aseswr allanol yn cwblhau hyfforddiant cychwynnol ar y dull asesu. Bydd aseswyr allanol yn destun safoni a'u gwaith yn cael ei samplu gan aseswr arweiniol. Cynhelir digwyddiadau hyfforddi a safoni blynyddol gyda phob aseswr.

Bydd aseswyr arweiniol yn cefnogi'r broses o recriwtio a hyfforddi aseswyr newydd, gan ddefnyddio enghreifftiau o arfer gorau a rhoi cefnogaeth ar gyfer gweithgareddau asesu.

Bydd pob swyddog cyswllt/penodai yr ystyrir ei fod yn cymryd rhan mewn gweithgareddau wedi'u rheoleiddio yn cael ei wirio gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) ac yn derbyn hyfforddiant Diogelu cyn ymweld â chanolfan.

Swyddogion sicrhau ansawdd allanol

Rhaid i'r rhai sy'n cyflawni rôl sicrhau ansawdd allanol fod yn alwedigaethol wybodus a meddu ar y sgiliau y mae eu hangen i wneud penderfyniadau sicrhau ansawdd. Mae hyn yn golygu:

Bod y Consortiwm yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddogion Cyswllt/penodedigion feddu ar gymhwyster sicrhau ansawdd allanol, sef naill ai:

D35 – Gwirio'r Broses Asesu'n Allanol (D35) neu V2 – Tystysgrif Lefel 4 mewn Sicrhau Ansawdd y Broses Asesu yn Allanol (V2)

Lefel 4 Sicrhau Ansawdd Prosesau ac Ymarfer Asesu yn Allanol.

Bydd Swyddogion Cyswllt/penodedigion yn gweithio tuag at ennill y cymhwyster sicrhau ansawdd allanol cyfredol (TAQA) neu byddan nhw eisoes wedi'i ennill, neu byddan nhw'n meddu ar hen gymhwyster fel V2/D35

Lle y bo swyddog sicrhau ansawdd allanol yn gweithio tuag at fodloni'r gofynion ar gyfer swyddogion sicrhau ansawdd allanol, rhaid bod trefniant cydlofnodi ar waith gan swyddog sicrhau ansawdd allanol arall o'r un maes galwedigaethol neu faes galwedigaethol cysylltiedig.

Y Cyd-destun Cymreig

Awgrymir y byddai'n fuddiol i unigolion nad ydyn nhw wedi cynnal gweithgareddau asesu yng Nghymru o'r blaen, feithrin ymwybyddiaeth o'r Gymraeg a dealltwriaeth o ddiwylliant, polisïau a chyd-destun Cymru, er mwyn eu cefnogi yn eu swyddi.

Trefniadau cymedroli asesu mewnol

Mae prosesau sicrhau ansawdd allanol ar waith i gadarnhau dilysrwydd a dibynadwyedd penderfyniadau asesu sy’n cael eu gwneud gan staff canolfannau, fel sy'n briodol i'r cymhwyster hwn.

Bydd tasgau asesu a asesir yn fewnol yn destun gwaith samplu a monitro seiliedig ar risg gan swyddogion sicrhau ansawdd allanol er mwyn sicrhau bod penderfyniadau asesu canolfannau yn gyson ac yn ddilys. Cyflawnir gweithgareddau sicrhau ansawdd gan swyddogion cyswllt asesu cymwys a hyfforddedig sy'n meddu ar y cymwysterau priodol. Ym mhob achos o samplu'r asesiad mewnol at bwrpasau sicrhau ansawdd, rhoddir adborth ysgrifenedig ffurfiol gan City & Guilds.

Bydd y Consortiwm yn ymchwilio i unrhyw achos sylweddol o ddiffyg cydymffurfio neu unrhyw bryder a ddaw'n amlwg wrth fonitro'n allanol. O ganlyniad i weithgarwch o'r fath gellir gweithredu a/neu osod sancsiynau. Mewn rhai achosion gall ymchwiliadau arwain at ddadymrestru'r ganolfan neu'r canolfannau dan sylw.

I gael rhagor o wybodaeth am y broses fonitro allanol, gweler y Llawlyfr Gweinyddu (Cyflwyniad i weithio gyda City & Guilds a CBAC) sydd ar gael ar wefan y Consortiwm yn www.dysguiechydagofal.cymru

Apêl fewnol

Dylai canolfannau fod wedi rhoi proses fewnol ar waith er mwyn i ddysgwyr apelio yn erbyn y ffordd y caiff tasgau asesu a gaiff eu marcio'n fewnol eu marcio. Rhaid i'r broses fewnol gynnwys rhoi gwybod i ddysgwyr am y canlyniadau mae'r ganolfan wedi'u rhoi ar gyfer elfennau a asesir yn fewnol, gan y bydd angen y rhain arnyn nhw i benderfynu a ydyn nhw am apelio ai peidio.

Ffactorau sy'n effeithio ar ddysgwyr unigol

Os bydd gwaith yn cael ei golli, dylid rhoi gwybod i City & Guilds yn syth am ddyddiad colli’r gwaith, sut digwyddodd hyn, a phwy oedd yn gyfrifol am ei golli. Dylai canolfannau ddefnyddio ffurflen CGC, JCQ/LCW, i roi gwybod i Wasanaethau Cwsmeriaid City & Guilds am yr amgylchiadau.

Mae'n bosibl y bydd angen sylw unigol ar ddysgwyr sy'n symud o un ganolfan i ganolfan arall yn ystod y cwrs. Mae’r camau gweithredu posibl yn dibynnu ar yr adeg pan mae'r dysgwr yn symud. Dylai canolfannau gysylltu â City & Guilds cyn gynted â phosibl i ofyn am gyngor ar drefniadau priodol mewn achosion unigol.

Camymddwyn

Gweler nodiadau canllaw City & Guilds, *Managing cases of suspected malpractice in examinations and assessments*. Mae'r ddogfen hon yn nodi'r gweithdrefnau i'w dilyn er mwyn adnabod achosion o gamymddwyn gan ddysgwyr a/neu staff canolfan a rhoi gwybod amdanyn nhw, a'r camau y gall City & Guilds eu cymryd ar ôl hynny. Mae'r ddogfen yn cynnwys enghreifftiau o gamymddwyn gan ddysgwyr a chanolfannau ac yn esbonio cyfrifoldebau staff canolfannau i roi gwybod am achosion o gamymddwyn gwirioneddol neu gamymddwyn a amheuir. Gall canolfannau weld y ddogfen hon ar wefan City & Guilds.

Nodir enghreifftiau o gamymddwyn gan ddysgwyr isod (sylwer nad yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr):

- ffugio tystiolaeth asesu neu ddogfennau canlyniadau
- llên-ladrad o unrhyw fath
- cydgynllwynio ag eraill
- copïo gwaith dysgwr arall (gan gynnwys defnyddio TGCh er mwyn helpu i wneud hynny), neu ganiatáu i waith
- gael ei gopïo
- dinistrio gwaith rhywun arall yn fwriadol
- datganiadau dilysrwydd anwir mewn perthynas ag asesiadau
- personadu.

Mae gweithredu fel hyn yn gyfystyr â chamymddwyn, a bydd cosb (e.e. diarddel o'r asesiad) am wneud hyn.

Gweler y ffurflen yn y ddogfen *Managing cases of suspected malpractice in examinations and assessments*.

Trefniadau mynediad ac ystyriaeth arbennig

Ystyr trefniadau mynediad yw addasiadau sy'n galluogi dysgwyr ag anableddau, anghenion addysgol arbennig ac anafiadau dros dro i sefyll yr asesiad a dangos eu sgiliau a'u gwybodaeth heb newid gofynion yr asesiad. Rhaid i'r trefniadau hyn gael eu gwneud cyn i asesiad gael ei gynnal.

Cyfrifoldeb y ganolfan yw sicrhau ar ddechrau rhaglen ddysgu y bydd y dysgwyr yn cael cyfle i fodloni gofynion y cymhwyster.

Gweler *Access Arrangements, Reasonable Adjustments and Special Consideration* (*Trefniadau Mynediad, Addasiadau Rhesymol ac Ystyriaeth Arbennig* – yn Gymraeg ar wefan CBAC*)* y Cyd-gyngor Cymwysterau ac *Access arrangements – when and how applications need to be made to City & Guilds,* am ragor o wybodaeth. Mae'r rhain ar gael ar wefan City & Guilds: **http://www.cityandguilds.com/delivering-ourqualifications/centre-development/centre-document-library/policies-andprocedures/access-arrangements-reasonable-adjustments**

Ystyriaeth arbennig

Gallwn roi ystyriaeth arbennig i ddysgwyr sydd wedi cael afiechyd, anaf neu anhwylder dros dro ar adeg yr asesiad. Lle y byddwn yn gwneud hyn, bydd yn digwydd ar ôl yr asesiad.

Dylai'r Swyddog Arholiadau (neu unigolyn sy'n cyflawni rôl gyfatebol) yn y ganolfan gyflwyno ceisiadau am drefniadau mynediad neu ystyriaeth arbennig i City & Guilds. Am ragor o wybodaeth, gweler y fersiwn gyfredol o ddogfen y CGC, *A guide to the special consideration process (Canllaw i'r broses Ystyriaeth Arbennig* – yn Gymraeg ar wefan CBAC). Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan City & Guilds: **http://www.cityandguilds.com/delivering-ourqualifications/ centre-development/centre-document-library/policies-andprocedures/access-arrangements-reasonable-adjustments**

4 Asesu

Crynodeb o ddulliau asesu

Ar gyfer yr asesiad allanol rhaid i ddysgwyr gwblhau'r canlynol yn llwyddiannus:

- Project sy'n cynnwys adroddiad ysgrifenedig, cyflwyniad a thrafodaeth sy'n seiliedig ar newid arfaethedig i ymarfer

Ar gyfer yr asesiad mewnol, rhaid i ddysgwyr gwblhau'r canlynol yn llwyddiannus:

- Cyfres o dasgau, sy'n cynnwys ymatebion llafar ac ysgrifenedig

Gellir llwytho pecyn asesu i lawr sy'n nodi gofynion pob asesiad o wefan y Consortiwm.

Cyfyngiadau amser

Rhaid rhoi'r cyfyngiadau canlynol ar waith wrth asesu'r cymhwyster hwn:

- rhaid cyflawni pob uned a chwblhau ac asesu gofynion cysylltiedig o fewn cyfnod ymrestru'r dysgwr.

Dyfarnu'r cymhwyster

Asesir y cymhwyster drwy gyfres o dasgau a osodir yn allanol.

Asesir **Adran 1** (Tasgau A-C) yn fewnol. Dyfernir gradd llwyddo ar gyfer yr uned os bydd pob tasg yn cael ei chwblhau'n llwyddiannus.

Asesir **Adran 2** (Tasg Ch) gan aseswr allanol. Dyfernir gradd llwyddo ar gyfer yr uned os bydd pob tasg yn cael ei chwblhau'n llwyddiannus.

Asesir **Adran 3** (Tasgau D-E) yn fewnol. Dyfernir gradd llwyddo ar gyfer yr uned os bydd pob tasg yn cael ei chwblhau'n llwyddiannus.

Bydd yr aseswyr perthnasol yn cyflwyno'r tair gradd asesu i City & Guilds, a fydd yn dyfarnu gradd cymhwyster gyffredinol os cyflawnir pob un o'r tair uned yn llwyddiannus.

Gweler y pecyn asesu am ragor o fanylion.

Cyfleoedd ailsefyll

Nid oes cyfyngiad ar sawl tro y gall dysgwyr ailgyflwyno/ailsefyll tasgau a fethwyd ganddyn nhw yn y cymhwyster hwn.

Gweler y pecyn asesu am ganllawiau ar y cyfleoedd ailsefyll sydd ar gael i ddysgwyr sy'n cwblhau'r asesiadau, ac am ganllawiau ar y camau i'w cymryd pan fydd dysgwr yn methu wrth gwblhau unrhyw un o'r tasgau asesu.

Rolau

Bydd y rolau canlynol yn ymwneud â'r gwaith o asesu'r cymhwyster hwn.

Tiwtor – yn meithrin gwybodaeth a dealltwriaeth o gynnwys y cymhwyster. Gall y tiwtor hwyluso'r broses asesu.

Aseswr mewnol[2] – aseswr cymwysedig. Bydd yr aseswr mewnol yn gyfrifol am bennu canlyniad y tasgau yn Adran 1 ac Adran 3 gan ddefnyddio meini prawf llwyddo a osodwyd yn allanol.

Swyddog Sicrhau Ansawdd Mewnol – yn sicrhau bod y broses o asesu tystiolaeth o ansawdd cyson a phriodol.

Swyddog Sicrhau Ansawdd Allanol[3] – yn gyfrifol am gadarnhau bod y gwaith o gynllunio, cynnal ac asesu'r tasgau a asesir yn fewnol wedi'i wneud yn unol â pholisïau a gweithdrefnau City & Guilds.

Aseswr Allanol City & Guilds – aseswr cymwysedig, a benodwyd gan City & Guilds, sy'n gyfrifol am bennu'r dyfarniad terfynol ar gyfer tasgau asesu Adran 2, sy'n ymdrin ag uned 411.

Aseswr Arweiniol City & Guilds – bydd yn gyfrifol am samplu a safoni dyfarniad asesu aseswyr allanol.

[2] I gadarnhau gofynion asesu mewnol y cymhwyster hwn, trowch at adran **'Gofynion ar gyfer canolfannau'** y Llawlyfr Cymhwyster hwn.
[3] I gadarnhau gofynion asesu allanol y cymhwyster hwn, trowch at adran **'Cyflwyno'r cymhwyster hwn'** y Llawlyfr Cymhwyster hwn.

5 Unedau

Argaeledd yr unedau

Mae'r holl unedau wedi'u cynnwys yn y llawlyfr cymhwyster hwn;

Rhif yr Uned	Teitl yr Uned
490	Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau ymarfer person/plentyn-ganolog
411	Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol
412	Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Gofal Cymdeithasol Cymru ac Addysg a Gwella Iechyd Cymru a ddatblygodd gynnwys yr unedau ac sy'n berchen arno.

Datblygwyd y cynnwys ar y cyd â'r Consortiwm, yn ogystal â rhanddeiliaid, tiwtoriaid, athrawon ac aseswyr yn y gweithle o bob rhan o'r sector iechyd a gofal cymdeithasol.

Canllawiau ar gyflwyno cynnwys yr unedau

Mae'r crynodeb canlynol yn rhoi canllawiau ar y gwahanol elfennau sydd i'w cael yn yr unedau a gwybodaeth am gyflwyno'r unedau.

Crynodeb o'r uned

Yn y rhan hon mae crynodeb byr, lefel uchel o gynnwys yr uned yn ymdrin â'r wybodaeth a'r ymarfer sydd dan sylw. Hefyd, gall y crynodeb o'r uned roi gwybodaeth am fathau o leoliadau mae'r uned yn berthnasol iddyn nhw neu wedi'i hatal rhag cael ei chyflwyno ynddyn nhw.

Deilliannau Dysgu

Mae deilliannau dysgu yn grwpio darnau o wybodaeth gysylltiedig ynghyd ac yn cael eu cyflwyno fel canlyniad y broses ddysgu, h.y. yr hyn y mae'n rhaid i ddysgwyr ei ddeall neu allu ei wneud yn dilyn yr addysgu a'r dysgu. Mae nifer o feini prawf asesu yn ategu pob deilliant dysgu.

Meini prawf asesu

Mae meini prawf asesu'n rhannu'r deilliant dysgu yn feysydd llai i'w cyflawni. Gall meini prawf asesu gael eu hategu gan amrediad, a nodir gan eiriau neu ymadroddion mewn testun **trwm**.

Amrediad

Bydd rhai geiriau neu ymadroddion yn y meini prawf asesu mewn testun **trwm**. Mae hyn yn golygu bod amrediad wedi cael ei chyflwyno a fydd i'w gweld ar waelod y deilliant dysgu. Mae'r wybodaeth yn yr amrediad yn trafod pa mor fanwl mae angen bod a faint o fanylion i'w cynnwys ar gyfer meini prawf asesu penodol. Nid yw'r amrediad yn rhestr gynhwysfawr, gallai enghreifftiau eraill fod yn addas i'r maes testun hwn. Y gosodiadau sydd wedi'u cynnwys yn yr amrediad yw'r rheini sy'n allweddol ar gyfer cyflwyno cynnwys yr uned – **rhaid ymdrin** â'r holl elfennau a restrir yn yr amrediad fel rhan o gyflwyno'r uned.

Mae'n ofynnol cyflwyno'r holl elfennau sy'n rhan o'r amrediad, ond nid oes disgwyl arsylwi holl elfennau'r amrediad yn rhan o'r broses asesu; mae hyn yn adlewyrchu'r ffaith mai dyfarniad cyfannol yw'r dyfarniad asesu, a'i fod yn seiliedig ar lefel y deilliant dysgu.

Canllawiau cyflwyno

Mae'r canllawiau hyn wedi'u hanelu at diwtoriaid, hyfforddwyr neu hwyluswyr wrth addysgu'r uned ac maen nhw'n cynnwys ystyriaethau penodol ar gyfer cyflwyno cynnwys yr uned lle bo hynny'n berthnasol.

Mae'r canllawiau cyflwyno'n cynnig canllawiau pellach ar **amcanion thema** cyffredinol pob deilliant dysgu. Mae'r amcanion thema hyn yn manylu ar y meysydd allweddol y dylid ymdrin â nhw wrth gyflwyno cynnwys y deilliant dysgu. Hefyd, ategir y meini prawf asesu gan ganllawiau ar **destunau** allweddol y dylid ymdrin â nhw – gan ehangu ymhellach ar ddyfnder ac ehangder y cynnwys y mae angen ei gyflwyno.

Lle y bo'n berthnasol, mae'r canllawiau cyflwyno hefyd yn cynnwys diffiniadau o derminoleg allweddol y cyfeirir ati yn yr uned, yn yr adran **geirfa**.

Adnoddau
Rhoddwyd canllawiau ar amrywiaeth o adnoddau sy'n addas i gefnogi'r broses o gyflwyno'r unedau. O ran adnoddau penodol a ddyfynnir, gellir llwytho'r rhain i lawr i'w defnyddio o wefan y consortiwm.

Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig
Cyflwynir y rhain fel canllaw i diwtoriaid, hyfforddwyr neu hwyluswyr sy'n cyflwyno'r cynnwys ac maen nhw'n dangos ble gall cynnwys yr unedau fod yn berthnasol i Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol cysylltiedig. Dim ond canllaw yw'r rhestr hon ac nid yw'n gynhwysfawr. Nid yw'n ofynnol i Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol gael eu cyflwyno fel rhan o unedau. D.S. – er y gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y rhai a restrir yn gyfredol, mae'n bosibl y bydd fersiynau newydd neu ddiwygiedig o Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol yn disodli'r rhai a restrir.

Deddfwriaeth a chanllawiau cysylltiedig
Cyflwynir y rhain er hwylustod cyfeirio ac er mwyn rhoi cyd-destun i'r uned, a gellir eu defnyddio er mwyn helpu i gyflwyno'r cynnwys a rhoi cyd-destun ehangach. Dim ond canllaw yw'r rhestr hon ac nid yw'n gynhwysfawr. Dylid sicrhau bod yr holl ddeddfwriaeth, canllawiau, gwefannau a dogfennau ac ati a restrir yn gyfredol ac yn berthnasol cyn cyflwyno cynnwys yr uned.

Gwerth oriau dysgu dan arweiniad (ODA)
Mae'r gwerth hwn yn nodi faint o Oriau Dysgu dan Arweiniad y bydd eu hangen ar gyfer cyflwyno uned i ddysgwr, ar gyfartaledd. Mae hyn yn cynnwys cyswllt â thiwtoriaid, hyfforddwyr neu hwyluswyr fel rhan o'r broses ddysgu, a dysgu ffurfiol gan gynnwys dosbarthiadau, sesiynau hyfforddi, seminarau a thiwtorialau. Mae oriau dysgu dan arweiniad yn cael eu talgrynnu i'r pum awr agosaf.

Gwerth credyd
Mae'r gwerth hwn yn seiliedig ar yr oriau dysgu dan arweiniad **yn ogystal ag** unrhyw amser dysgu ychwanegol neu weithgareddau ychwanegol y bydd eu hangen ar y dysgwr i gwblhau'r uned. Er enghraifft, gall hyn gynnwys amser ar gyfer dysgu anffurfiol, astudio preifat, ymarfer, myfyrio ac ati. Mae cyfanswm yr oriau yn cael ei rannu â 10 i roi'r gwerth credyd. Mae gwerthoedd credyd yn cael eu talgrynnu i'r rhif cyfan agosaf.

Uned 490 Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau ymarfer person/plentyn-ganolog

Lefel:	4
ODA:	115
Credyd:	22
Crynodeb o'r Uned:	Nod yr uned hon yw cyflwyno'r dysgwr i ddamcaniaethau, modelau a fframweithiau deddfwriaethol ar gyfer ymarfer person/plentyn-ganolog. Yng nghyd-destun yr uned hon, mae'r term 'unigolyn' yn cyfeirio at oedolion a/neu blant a phobl ifanc

Deilliant dysgu:

1. Deall pwysigrwydd parchu unigrywiaeth, cydraddoldeb ac amrywiaeth

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

1.1 Deddfwriaeth a pholisi sy'n cefnogi cydraddoldeb ac amrywiaeth

1.2 Effaith stereoteipio, rhagfarn, gwahaniaethu a throsedd casineb ar lesiant

Deilliant dysgu:

2. Deall sut i ddefnyddio dull seiliedig ar hawliau ar gyfer asesu angen a risg

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

2.1 Sut mae deddfwriaeth, confensiynau ac egwyddorion yn cefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

2.2 Sut gellir cydbwyso ystyriaeth o **hawliau a rhyddid** â risg

Amrediad

Hawliau a rhyddid – dull sy'n seiliedig ar hawliau dynol (o hybu ymarfer person/plentyn-ganolog ac asesu angen a risg, gan gynnwys yr hyn sy'n bwysig i unigolion)

Deilliant dysgu:

3. Deall rôl asesiadau cynhwysol o anghenion unigol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

3.1 Deddfwriaeth Llywodraeth Cymru sy'n gysylltiedig ag asesiadau cynhwysol o anghenion unigol

3.2 Dull cynhwysol o asesu angen i gefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog

---

Deilliant dysgu:

4. Deall gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

4.1 Y ffordd mae dinasyddiaeth yn hybu cyfranogiad a chynhwysiant pob aelod o gymdeithas

4.2 Y ffordd mae gwerthoedd ac ymddygiadau'n effeithio ar ymarfer person/plentyn-ganolog a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd

4.3 Rôl eiriolaeth a chydgynhyrchu wrth gefnogi gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd ac ymarfer person/plentyn-ganolog

4.4 Sut i hybu cyfranogiad ymhlith unigolion

Deilliant dysgu:

5. Deall cyfathrebu person/plentyn-ganolog

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

5.1 Modelau cyfathrebu

5.2 Cyfathrebu person-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

---

Deilliant dysgu:

6. Deall damcaniaethau cymdeithasegol a'u cysylltiad ag ymarfer person/plentyn-ganolog

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

6.1 Damcaniaethau cymdeithasegol

6.2 Cymhwyso **damcaniaethau cymdeithasegol** er mwyn cefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog

Amrediad

Damcaniaethau cymdeithasegol – Model cymdeithasol anabledd, damcaniaeth swyddogaetholdeb, damcaniaeth gwrthdaro

---

Deilliant dysgu:

7. Deall damcaniaethau seicolegol a'u cysylltiad ag ymarfer person/plentyn-ganolog

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

7.1 Damcaniaethau seicolegol

7.2 Cymhwyso damcaniaethau seicolegol er mwyn cefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog

---

Deilliant dysgu:

8. Deall y model bioseicogymdeithasol fel ffordd o ddylanwadu ar ymarfer person/plentyn-ganolog

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

8.1 Manteision a heriau'r model bioseicogymdeithasol

8.2 Dylanwad y model bioseicogymdeithasol ar ymarfer person/plentyn-ganolog

---

Deilliant dysgu:

9. Deall diogelu ac ymarfer person/plentyn-ganolog

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

9.1 Cyfrifoldebau sefydliadau i ddiogelu urddas a hawliau unigolion

9.2 Diogelu unigolion

9.3 Gofynion rheoleiddio ar gyfer diogelu

Uned 490 Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau ymarfer person/plentyn-ganolog

Gwybodaeth Ategol

Canllawiau cyflwyno

Anogir dysgwyr i fyfyrio ar eu lleoliad gwaith eu hunain a chyfeirio ato yn ystod y broses o gyflwyno cynnwys yr uned hon.

Cynnwys	Ymhelaethiad/Canllawiau
DD1	**Amcanion thema** • Bwriad deddfwriaeth ar gydraddoldeb, amrywiaeth a gwahaniaethu • Y cysylltiadau rhwng gwahaniaethu, anfantais a throsedd casineb • Cyfrifoldeb rheolwyr ac arweinwyr i fynd i'r afael â gwahaniaethu a hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth

1.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:**
	• Termau allweddol fel cydraddoldeb, amrywiaeth a gwahaniaethu
	• Y nodweddion gwarchodedig a ddiffinnir yn Neddf Cydraddoldeb (2010)
	• Bwriad Cymraeg 2050: Strategaeth y Gymraeg Llywodraeth Cymru
	• Cod Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol a Chod Ymddygiad y GIG i Weithwyr Cefnogi Gofal Iechyd yng Nghymru
	• Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru
	• Pam mae'r ddeddfwriaeth a'r safonau'n berthnasol i arwain a rheoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol
	• Yr ymddygiadau a'r gwerthoedd y mae'r ddeddfwriaeth a'r safonau yn eu disgwyl gan y rhai sy'n gweithio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol
	• Sut mae'r ymddygiadau hyn yn cefnogi arweinwyr, rheolwyr a gweithwyr i roi ymarfer person/plentyn-ganolog ar waith
	
	Adnoddau:
	Dylid defnyddio Uned 1 (t.1) Cyflwyniad i ddamcaniaethau cynllunio person-ganolog i roi'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon.
	• Adroddiad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (2015) Eich hawl i gydraddoldeb gan wasanaethau gofal iechyd a gofal cymdeithasol, tt 5-27; tt 35-53; geirfa tt 73-78, gan gynnwys y termau canlynol:
	    • Polisi cydraddoldeb
	    • Hyfforddiant ar gydraddoldeb
	    • Gwahaniaethu uniongyrchol
	    • Gwahaniaethu anuniongyrchol

	• Nodweddion gwarchodedig • Cymraeg 2050: Strategaeth y Gymraeg Llywodraeth Cymru, tt 4-12 • Fideo You Tube Mwy na geiriau – Iola Gruffydd • Gofal Cymdeithasol Cymru: Gweithio yn Gymraeg – adnoddau
1.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Yr effaith y gall stereoteipio, rhagfarn, gwahaniaethu a throsedd casineb ei chael ar lesiant unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a'u teuluoedd/gofalwyr • Cysylltiadau â Chodau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol **Adnoddau:** • Adroddiad y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (2015): A yw Cymru'n Decach? tt 4-9; tt 25-27 • Tudalen y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol ar drosedd casineb • Tudalennau Addasrwydd i Ymarfer Gofal Cymdeithasol ar gyfer y Cod Ymarfer Proffesiynol; Canolfan Cydraddoldeb a Hawliau Dynol y GIG: https://icc.gig.cymru/gwasanaethau-a-thimau/adnodd-gwybodaeth-cydraddoldeb-a-hawliau-dynol/
DD2	**Amcanion thema:** • Ethos deddfwriaeth a chonfensiynau • Deddfwriaeth a chonfensiynau i ymdrin â'r canlynol: Deddf Hawliau Dynol 1998, Deddf Galluedd Meddyliol 2005, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Trefniadau Diogelu Amddiffyn Rhyddid a thri Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau, Egwyddorion y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Pobl Hŷn, Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, Datganiad o Hawliau Pobl Hŷn Yng Nghymru • Yr hyn sy'n gyfystyr â dull seiliedig ar hawliau o asesu angen a risg gydag unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol • Rôl rheolwyr ac arweinwyr wrth hybu dull seiliedig ar hawliau o asesu angen a risg
2.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Ffynonellau gwybodaeth mewn perthynas â deddfwriaeth hawliau dynol a Chonfensiynau ac Egwyddorion hawliau y Confensiwn Unedig • Bwriad deddfwriaeth hawliau dynol, Confensiynau ac Egwyddorion yng nghyd-destun iechyd a gofal cymdeithasol • Sut mae deddfwriaeth hawliau dynol, Confensiynau ac Egwyddorion yn cefnogi dull person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Ble mae'r term 'hawliau' yn gosod unigolyn sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol o ran ei allu i reoli ei fywyd

	- Sut mae gwerthoedd sy'n seiliedig ar hawliau yn cyfrannu at ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol - Adran 4 o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol - Adran 2 o God Ymddygiad y GIG i Weithwyr Cefnogi Gofal Iechyd yng Nghymru - Adran 4 o Y Rheolwr Gofal Cymdeithasol: Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru - Rhan Blaenoriaethu Pobl o God y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) **Adnoddau:** - Sefydliad Hawliau Dynol Prydain - Gwefan y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol: Beth yw hawliau dynol? - Y Sefydliad Gofal Cymdeithasol er Rhagoriaeth (SCIE) – adnoddau hawliau dynol gan gynnwys fideo SCIE (2015): Restraint: a human rights issue a dogfen SCIE (2015) Deprivation of Liberty Safeguards at a glance - Hyb Gwybodaeth a Dysgu Gofal Cymdeithasol Cymru: ffilm Beth mae'r Ddeddf yn ei olygu i mi - Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn Comisiynydd Plant Cymru (2017) – Hawliau Plant: Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn - Datganiad o Hawliau Pobl Hŷn Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru (2014) - Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (2010): Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau: Beth mae'n ei olygu i chi? - Canolfan Cydraddoldeb a Hawliau Dynol GIG Cymru
2.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** - Cyfyng-gyngor wrth asesu canlyniadau dymunol, hawliau, cyfrifoldebau a risgiau gydag unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol **Adnoddau:** - Fideo SCIE (2015) Mental Capacity Act: using the key principles in care planning - Tudalen cwestiynau cyffredin gwefan Sefydliad Hawliau Dynol Prydain (2017)
DD3	**Amcanion thema:** Sut mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol Llywodraeth Cymru a Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn berthnasol i lesiant unigolion

	• Sut gall dull cynhwysol o asesu angen gefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog
3.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** Pwysigrwydd llesiant mewn Codau Ymddygiad ac Ymarfer a fframweithiau deddfwriaethol ehangach, gan gynnwys: • Nod Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol Llywodraeth Cymru a Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 o ran y modd maen nhw'n hyrwyddo dull cynhwysol o hybu annibyniaeth a llesiant unigolion • Yr agweddau ar fywydau unigolion y mae 'llesiant' yn cyfeirio atyn nhw • Y diffiniad o Lesiant t.7 ac Adran 1 o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Adrannau 2 a 5 o God Ymddygiad y GIG i Weithwyr Cefnogi Gofal Iechyd yng Nghymru • Adrannau 4, 5, a 6 o Y Rheolwr Gofal Cymdeithasol: Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru • 'Canolbwyntio ar atal, gwella iechyd ac anghydraddoldeb' o Fframwaith Gwerthoedd a Safonau Ymddygiad GIG Cymru • hawl unigolyn i eiriolaeth **Adnoddau:** Tudalennau gwe Llywodraeth Cymru ar gyfer: Gwasanaethau Cymdeithasol: Y fframwaith canlyniadau cenedlaethol i bobl y mae angen gofal a chymorth arnyn nhw a gofalwyr y mae angen cymorth arnyn nhw, gan gynnwys: • Tudalen 4 ar gyfer diffiniad o lesiant a chysylltiadau â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 • Tudalen 5 ar gyfer y cysylltiadau rhwng y Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol • Hyb Gwybodaeth a Dysgu Gofal Cymdeithasol Cymru: Tudalen Adnoddau Dysgu Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant – Asesu a diwallu anghenion unigolion • Tudalen we Llywodraeth Cymru ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac animeiddiad 'Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015'
3.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Sut gall dull cynhwysol o asesu angen gefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog • Pam ystyrir bod rheolaeth unigolyn dros ei fywyd, gan gynnwys cymryd rhan yn ei asesiad o angen, yn hanfodol i'w annibyniaeth a'i lesiant **Adnoddau:**

	• Fideo SCIE (2014) Dignity in care: social inclusion • Fideo SCIE Working together to promote independence • Tudalen we Dewis Cymru am gynlluniau Gofal a Chymorth • Canllaw cam wrth gam Hafal i ddefnyddwyr gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd ar gynllunio gofal a thriniaeth
DD4	**Amcanion thema:** • Dinasyddiaeth a'i chysylltiad â pholisi Llywodraeth Cymru • Sut mae polisi Llywodraeth Cymru yn hybu gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd fel integreiddio gwasanaethau • Sut mae eiriolaeth a chydgynhyrchu yn cefnogi gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd ac ymarfer person/plentyn-ganolog
4.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Beth yw ystyr bod yn ddinesydd • Y cysylltiadau rhwng dinasyddiaeth, cyfranogiad a chynhwysiant • Y cysylltiadau rhwng dinasyddiaeth a pholisi Llywodraeth Cymru • Canfyddiadau allweddol yr Adolygiad Seneddol o Iechyd a Gofal Cymdeithasol yng Nghymru (2018) • Goblygiadau'r model dinasyddiaeth i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD4 (t.2) Dinasyddiaeth i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
4.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Gwerthoedd ym maes iechyd a gofal cymdeithasol a chysylltiadau â Chod Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol a Chod Ymddygiad y GIG i Weithwyr Cefnogi Gofal Iechyd yng Nghymru • Gwerthoedd ac ymddygiadau a'u heffaith ar lesiant unigolion ym maes iechyd a gofal cymdeithasol **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD4 (t.3) Gwerthoedd ac Ymddygiadau i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
4.3	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Diffiniadau o eiriolaeth a chydgynhyrchu • Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn • Egwyddorion y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Pobl Hŷn • Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau • Deddf Hawliau Dynol • Cod Ymarfer ar Eiriolaeth • Mathau gwahanol o eiriolaeth • Manteision a heriau eiriolaeth • Egwyddorion cydgynhyrchu

	• Manteision a heriau cydgynhyrchu **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD4 (t.4) Eiriolaeth a Chydgynhyrchu i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
4.4	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Dulliau o gefnogi cyfranogiad gydag unigolion • Cyfranogiad gweithredol **Adnoddau:** Adrannau 1 a 3 o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol
DD5	**Amcanion thema:** • Modelau cyfathrebu • Egwyddorion sy'n sail i gyfathrebu person/plentyn-ganolog • Sut gall theori ac ymarfer gefnogi cyfathrebu person-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol
5.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Diffiniadau a modelau cyfathrebu • Egwyddorion sy'n sail i gyfathrebu person/plentyn-ganolog • Adran 2 a 3 o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Adran Ymarfer yn Ddiogel o God Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth • Adran 5 o Y Rheolwr Gofal Cymdeithasol: Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru • Tudalen we gwerthoedd y GIG 'Rhoi ansawdd a diogelwch uwchlaw popeth' Adnoddau: Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD5 (t.5) Cyfathrebu Person/Plentyn-ganolog i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
5.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Enghreifftiau o gyfathrebu person/plentyn-ganolog wrth ymarfer **Adnoddau:** Fideos SCIE: • Care leavers: reflections on being in care • Challenging behaviour and learning disabilities: independent living • Dignity in care: privacy • Dignity in care: communication • Dementia from the inside • End of life care: why talking about death and dying matters • End of life and palliative care: thinking about the words we use • thinking about the words we use better life in residential care • Older people and quality of life: better life in the community

	• Working with people with autism: the professionals
DD6	**Amcanion thema:** • Diffiniad o gymdeithaseg a'i chyfraniad at ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Damcaniaethau cymdeithasegol a'r ffordd y mae cymdeithas yn dylanwadu ar bŵer unigolyn yng nghyd-destun iechyd a gofal cymdeithasol ac yn cael ei dylanwadu ganddo • Agweddau ac ymddygiadau cymdeithasol sydd wedi effeithio ar bŵer a hunaniaeth bersonol unigolion
6.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Diffiniad o gymdeithaseg • Pam mae damcaniaethau cymdeithasegol yn berthnasol i ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Y gwahaniaeth rhwng damcaniaethau a modelau • Damcaniaeth swyddogaetholdeb a damcaniaeth gwrthdaro, gan gynnwys y rhyngweithio rhwng cymdeithas ac unigolion o ran pŵer, llais a rheolaeth ac ymdeimlad o hunaniaeth • Adrannau 1, 2 a 3 (tt 9-12) o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Adrannau 4 a 5 o Y Rheolwr Gofal Cymdeithasol: Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru • Tudalen Fframwaith Gwerthoedd a Safonau Ymddygiad y GIG ar wefan GIG Cymru • Cod Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD6 (t.6) Damcaniaethau Cymdeithasegol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
6.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw** • Y rhyngweithio rhwng cymdeithas ac unigolion a'r ffordd y mae agweddau ac ymddygiadau cymdeithasol wedi dylanwadu ar bobl anabl ac wedi cael eu dylanwadu ganddyn nhw **Adnoddau:** • Erthygl Hughes (2010), 'The social model of disability' • Tudalen we a thaflen Anabledd Cymru ar fodel cymdeithasol anabledd Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD7 (t.7) Damcaniaethau Cymdeithasegol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
DD7	**Amcanion thema:**

	• Diffiniad o seicoleg a'r ffordd y gall gyfrannu at ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Damcaniaethau seicolegol sy'n cyflwyno ffactorau yr ystyrir eu bod yn hanfodol i lesiant seicolegol • Sut gellir cysylltu damcaniaethau seicolegol ag ymarfer person/plentyn-ganolog
7.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Diffiniad o seicoleg • Sut gall damcaniaethau seicolegol gyfrannu at ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Damcaniaethau seicolegol Maslow, 1943, 1954 ac Erikson 1959 a'r ffordd maen nhw'n cynnig ffactorau yr ystyrir eu bod yn hanfodol i lesiant seicolegol • Cod Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol: diffiniad o lesiant a'r angen i barchu unigolion • Adran Blaenoriaethu Pobl o God Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth **Adnoddau:** Hierarchaeth anghenion pobl yn namcaniaeth Maslow (1943, 1954) a'r ffordd yr ymdrinnir ag elfennau o hyn yn y fideos canlynol: • Fideo SCIE: Quality in social care: achieving excellence in care homes for older people • Fideo SCIE: The mental health and well-being of elders in the black and minority ethnic community: promoting well-being • Fideo SCIE: Quality in social care: achieving excellence in supported living services Damcaniaeth datblygiad Erikson (1959) a chyfnod o fewn rhychwant oes unigolyn yn y fideos canlynol: • Fideo SCIE: Transition from child and adolescent to adult mental services a young person's perspective • Action on Addiction M-PACT (Symud rhieni a phlant gyda'i gilydd) Meddwl am: a. Sut mae'r cysyniad o gyfnod rhychwant oes a'i gyfnodau allweddol yn berthnasol i brofiadau'r unigolion yn y fideo b. Sut mae profiadau'r unigolion yn effeithio ar eu llesiant c. Pa ymarfer person/plentyn-ganolog a welir yn null y sefydliad i alluogi unigolion/plant i gyflawni eu canlyniadau a fwriadwyd
7.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Sut gall amgylchiadau unigolyn ddylanwadu ar ei lesiant meddyliol, ei feddylfryd a'i emosiynau **Adnoddau:**

	Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD7 (t.7) Damcaniaethau Seicolegol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
DD8	**Amcanion thema:** • Trosolwg o'r model bioseicogymdeithasol • Dylanwad y model bioseicogymdeithasol ar ymarfer person/plentyn-ganolog
8.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Y prif syniad a gynigir gan y model bioseicogymdeithasol • Y manteision a'r heriau y gallai dulliau'r model eu cynnig i unigolion wrth asesu eu hanghenion • Cod Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol: cyfeiriadau at barch tuag at urddas, preifatrwydd, diwylliant, iaith a hawliau • Tudalen we y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth: Fframwaith Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD8 (t.8) Model Bioseicogymdeithasol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
8.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Canfyddiadau o lenyddiaeth ymchwil sy'n cyfeirio at y model bioseicogymdeithasol fel model sy'n llywio syniadau am ymarfer person/plentyn-ganolog
DD9	**Amcanion thema:** • Enghreifftiau o unigolion yn cael eu cam-drin o ganlyniad i fethiant sefydliad i ddiogelu eu hurddas a'u hawliau • Adnoddau ar gyfer gwybodaeth am ddiogelu
9.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Achosion o gam-drin yn Winterbourne View a'r cam-drin a gyflawnwyd gan Jimmy Saville, gan ystyried y canlynol: a. Pwy oedd â'r pŵer ym mhob un o'r achosion hyn a sut cafodd y pŵer hwnnw ei ddefnyddio o ganlyniad i enwogrwydd, arweinyddiaeth a rheolaeth, a'i brofi gan unigolyn a ddefnyddiodd y gwasanaethau b. Sut roedd y staff gweithredol a/neu eu teuluoedd yn teimlo pan anwybyddwyd eu pryderon neu eu honiadau o gam-drin c. Beth ddigwyddodd i rai aelodau gweithredol o'r staff ar ôl iddyn nhw fynegi pryderon am yr arweinyddiaeth ch. Sut mae profiadau aelodau'r staff yn cysylltu â rôl gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol mewn perthynas â chwythu'r chwiban • Adrannau 3, 4, 5 a 6 o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Adrannau 1, 2, 4, 5 a 7 o God Ymddygiad y GIG i Weithwyr Cefnogi Gofal Iechyd yng Nghymru

	• Adran 6 o Y Rheolwr Gofal Cymdeithasol: Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru • Paragraff 'Canolbwyntio ar atal, gwella iechyd ac anghydraddoleb' o'r Fframwaith Gwerthoedd a Safonau Ymddygiad y GIG ar wefan GIG Cymru **Adnoddau:** • Rhaglenni teledu sydd ar gael fel 'Winterbourne View Undercover Care: The Abuse Exposed'; 'The Jimmy Saville update' • Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol Cymru: Astudiaethau achos http://bwrdddiogelu.cymru/practice-reviews/?noredirect=cy_GB
9.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Cynnwys Pecyn Hyfforddiant Sylfaenol Cymru Gyfan ar Ymwybyddiaeth o Ddiogelu • Adroddiad Lost in Care yr Adran Iechyd (2000) • Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan • Torri'r Cylch (2017) • Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant • Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014: Rhan 7 **Adnoddau:** • Pecyn Hyfforddiant Sylfaenol Cymru Gyfan ar Ymwybyddiaeth o Ddiogelu Gofal Cymdeithasol Cymru • Adroddiad Lost in Care yr Adran Iechyd (2000) • Gwefan Grŵp Adolygu Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan Plant yng Nghymru (2014) • Torri'r Cylch (2017) Llywodraeth Cymru • Gwefan Bwrdd Diogelu De-ddwyrain Cymru: Ffilm Ymgyrch Thistle (2012) sy'n codi ymwybyddiaeth o faterion Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant • Fideo SCIE: Safeguarding children: a new approach to case reviews • Fideo SCIE: Safeguarding adults: lessons from the murder of Steven Hoskin • Fideo SCIE: Safeguarding adults: teaching people to protect themselves • Fideo SCIE: Partnership working in child protection Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 1 DD9 (t.9) Cyflwyniad i Ddiogelu i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
9.3	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Canllawiau ar gyfer Rhan 8 o Reoliadau Gwasanaethau Rheoleiddiedig (Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol) (Cymru) 2017 • Deddf Galluedd Meddyliol (2005) • Trefniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid • Deddf Iechyd Meddwl (1983)

	• Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 • Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014: Rhan 7 • Deddf Plant (1989) • Byrddau Diogelu (Cenedlaethol a Rhanbarthol) • Diogelu a llesiant • Pwysigrwydd cyfathrebu wrth ddiogelu **Adnoddau:** • Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol Cymru: Canllaw i Ymarferwyr: Egwyddorion Cyfreithiol Sylfaenol http://safeguardingboard.wales/2018/12/06/practitioners-guide/ • Deunydd Diogelu Hyb Gwybodaeth a Dysgu Gofal Cymdeithasol Cymru https://gofalcymdeithasol.cymru/hub/hub-resource-sub-categories/diogelu

Geirfa

Eiriolaeth – cymryd camau i helpu pobl i ddweud eu dweud, sicrhau eu hawliau, cynrychioli eu buddiannau a chael y gwasanaethau y mae eu hangen arnyn nhw. Mae eiriolwyr a chynlluniau eirioli yn gweithio mewn partneriaeth â'r bobl maen nhw'n eu cefnogi ac yn ochri gyda nhw. Mae eiriolaeth yn hybu cynhwysiant cymdeithasol, cydraddoldeb a chyfiawnder cymdeithasol (y Siarter Eiriolaeth, Action for Advocacy)

Mae eiriolaeth yn cynnwys eiriolaeth cymheiriaid ac Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol, sef eiriolwr proffesiynol hyfforddedig a chyflogedig. Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn diffinio "Gwasanaethau eirioli" fel: 'gwasanaethau sy'n darparu cynhorthwy (ar ffurf cynrychiolaeth neu fel arall) i bersonau at ddibenion sy'n ymwneud â'u gofal a chymorth'.

Unigolyn – 'y person rydych chi'n ei gefnogi neu'n gofalu amdano yn eich gwaith' – gallai fod yn blentyn neu'n oedolyn

Diogelu – diogelu iechyd, llesiant a hawliau dynol pobl, a'u galluogi i fyw'n rhydd rhag niwed, camdriniaeth ac esgeulustod

Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig

- **SCDLMCE3** Arwain a rheoli ansawdd y ddarpariaeth gwasanaeth gofal i ateb gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol, cofrestru ac arolygu
- **SCDLMCSD1** Arwain a rheoli gwaith gyda rhwydweithiau, cymunedau a gweithwyr proffesiynol a sefydliadau eraill ar gyfer gwasanaethau gofal
- **SCDLMCSC1** Datblygu a chynnal systemau, gweithdrefnau ac ymarfer gwasanaethau gofal er mwyn rheoli risgiau a chydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch
- **SCDLMCSB8** Arwain a rheoli darpariaeth gwasanaethau gofal sy'n hybu ymddygiad cadarnhaol
- **SCDLMCSB4** Rheoli darpariaeth gwasanaethau gofal sy'n cefnogi rhieni, teuluoedd, gofalwyr a phobl bwysig eraill i gyflawni canlyniadau cadarnhaol
- **SCDLMCA2** Arwain a rheoli newid mewn gwasanaethau gofal

- **SCDLMCSA1** Rheoli a datblygu eich hun a'ch gweithlu mewn gwasanaethau gofal

Deddfwriaeth a chanllawiau cysylltiedig

- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- Datganiad o hawliau pobl hŷn yng Nghymru (2012)
- Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, rheoliadau a chanllawiau statudol cysylltiedig
- Datganiad llesiant ar gyfer pobl sydd angen gofal a chymorth a gofalwyr sydd angen cymorth, Llywodraeth Cymru (2016): **https://gweddill.llyw.cymru/topics/health/publications/socialcare/strategies/statement/index1b1b.html?force=cy**
- Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Rheoliadau Safonau'r Gymraeg 2015

Uned 411 Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Lefel:	4
ODA:	120
Credyd:	20
Crynodeb o'r Uned:	Nod yr uned hon yw cyflwyno'r dysgwr i fframweithiau damcaniaethol a fframweithiau rheoleiddio a'r ffordd y mae'r rhain yn cefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog. Yng nghyd-destun yr uned hon, mae'r term 'unigolyn' yn cyfeirio at oedolion a/neu blant a phobl ifanc

---

Deilliant dysgu:

1. Deall dulliau damcaniaethol o arweinyddiaeth, rheolaeth, arloesedd a newid

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

1.1 Damcaniaethau, modelau ac arddulliau o:
- Arweinyddiaeth
- Rheolaeth
- Arloesedd a newid

1.2 Diwylliant sefydliadol ac arweinyddiaeth foesegol

Deilliant dysgu:

2. Deall fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

2.1 **Fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio** ar gyfer gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

2.2 Y ffordd mae fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio yn dylanwadu ar ymarfer person/plentyn-ganolog ym maes iechyd a gofal

Amrediad

Fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio – Fframwaith Safonau Iechyd a Gofal 2015, Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 ynghyd â rheoliadau a chanllawiau statudol cysylltiedig

---

Deilliant dysgu:

3. Deall sut gellir defnyddio tystiolaeth o waith mesur canlyniadau i gefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

3.1 Sut i gefnogi dull sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau

3.2 Dulliau y gellir eu defnyddio i fesur canlyniadau

Deilliant dysgu:

4. Deall sut i ddefnyddio pryderon a chwynion i wella ymarfer ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

4.1 Y ffordd y gellir defnyddio gweithdrefnau cwyno i gefnogi dulliau seiliedig ar hawliau a gwella canlyniadau i unigolion a theuluoedd/gofalwyr

4.2 Dulliau damcaniaethol o ymdrin â gostyngeiddrwydd a'r ffordd maen nhw’n gallu cefnogi ymateb cadarnhaol i bryderon a chwynion unigolion

---

Deilliant dysgu:

5. Deall y broses o reoli arloesedd a newid

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

5.1 Heriau i arloesedd a newid a ffyrdd o ymateb i'r rhain

5.2 Sut i ddefnyddio dulliau cydgynhyrchu ar gyfer arloesedd a newid

---

Deilliant dysgu:

6. Deall sut i ddefnyddio hyfforddiant, mentora a chyfweliadau cymhellol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

6.1 Sut i ddefnyddio hyfforddiant, mentora a chyfweliadau cymhellol i gefnogi newid

Uned 411 Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Gwybodaeth Ategol

Canllawiau cyflwyno

Cynnwys	Ymhelaethiad
DD1	**Amcanion thema** • Cyflwyniad i ddamcaniaethau, modelau a fframweithiau arweinyddiaeth, rheolaeth, newid ac arloesedd
1.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Ystyr y termau canlynol: arweinyddiaeth; rheolaeth ac arloesedd a newid • Damcaniaethau arwain • Arddulliau arwain • Damcaniaethau rheoli newid • Cod Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol a Chod Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth • Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD1 (t.1) Damcaniaethau a Modelau i roi'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon.
1.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Diwylliant sefydliadol ac arweinyddiaeth foesegol • 'Traffig diwylliannol' ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Rôl arweinwyr a rheolwyr timau iechyd a gofal cymdeithasol wrth arwain arloesedd a newid Adnoddau: Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD1 (t.2) Diwylliant Sefydliadol ac Arweinyddiaeth Foesegol i roi'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon.
DD2	**Amcanion thema:** • Deall sut a pham mae fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio yn dylanwadu ar ymarfer mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol
2.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** ➢ Diffiniadau o: Y Gyfraith ➢ Deddfwriaeth

	➢ Deddfau ➢ Fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio ➢ Gwasanaethau rheoleiddio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol ➢ Codau Ymarfer a Chanllawiau Statudol ➢ Addasrwydd i Ymarfer • Adran 6 (tt 15-16) Cod Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Cod Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth • Cyflwyniad ac adran 11 o'r Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru **Adnoddau:** • Tudalen hafan gwefan y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal • Fframwaith Safonau Iechyd a Gofal 2015 https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-05/safonau-iechyd-a-gofal-ebrill-2015.pdf • Canllawiau Statudol Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 https://gov.wales/docs/dhss/publications/180201statutory-guidanceen.pdf Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD2 (t.3) Fframweithiau Deddfwriaethol a Fframweithiau Rheoleiddio i roi'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon.
2.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Y gyd-ddibyniaeth rhwng unigolion, a fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio • Sut mae fframweithiau deddfwriaethol a fframweithiau rheoleiddio yn dylanwadu ar ymarfer a gwasanaethau • Fframwaith Safonau Iechyd a Gofal 2015 • Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, Rheoliadau a Chanllawiau Statudol cysylltiedig Adnoddau: • Fframwaith Safonau Iechyd a Gofal 2015 https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-05/safonau-iechyd-a-gofal-ebrill-2015.pdf • Canllawiau Statudol Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 • Fframwaith Gwerthoedd a Safonau Ymddygiad GIG Cymru http://www.wales.nhs.uk/governance-emanual/fframwaith-gwerthoedd-a-safonau-ymddygia Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD2 (t.3) Fframweithiau Deddfwriaethol a Fframweithiau Rheoleiddio i roi'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon.
DD3	**Amcanion thema:** Sut caiff canlyniadau eu mesur a'u defnyddio fel adnodd i gefnogi.

	• Ymarfer person/plentyn-ganolog • Cyflawni canlyniadau cadarnhaol • Tystiolaeth o ddarparu gwasanaeth o safon
3.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Y gwahaniaeth rhwng allbynnau a chanlyniadau • Pwysigrwydd defnyddio dull seiliedig ar gryfderau i gefnogi canlyniadau cadarnhaol ar gyfer unigolion a theuluoedd/gofalwyr • Y Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol Adnoddau: • Taflen Uned 2 DD3: Gwerthfawrogi a defnyddio amrywiaeth o dystiolaeth
3.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Dull DEEP (Datblygu Ymarfer a Gyfoethogir gan Dystiolaeth) o wella ymarfer ym maes iechyd a gofal cymdeithasol • Dulliau ar gyfer mesur canlyniadau
DD4	**Amcanion thema:** • Sut i ddysgu o bryderon neu gwynion unigolion/plant a theuluoedd/gofalwyr ac ymateb iddyn nhw
4.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Crynodeb o'r Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol • Sefyllfaoedd lle nad yw gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol wedi cyflawni canlyniadau llesiant unigolion • Y cysylltiadau rhwng dulliau seiliedig ar hawliau a chefnogaeth ar gyfer/gwersi a ddysgir o bryderon a chwynion • Gofynion deddfwriaethol a gofynion rheoleiddio ar gyfer gweithdrefnau cwyno • Adran 3 (tt 11-12), Adran 5 (t.14), Adran 6 (tt 15-16) ac Adran 7 (t.17) o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Cod Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth • Adran 10 o Y Rheolwr Gofal Cymdeithasol: Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru • Adran 'Rhoi ansawdd a diogelwch uwchlaw popeth' o dudalen we Fframwaith Gwerthoedd a Safonau Ymddygiad GIG Cymru **Adnoddau:** • Llyfr Achosion Cod Ymddygiad Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru • Adroddiadau Thematig Arolygiaeth Gofal Cymru • Canlyniadau gwrandawiadau addasrwydd i ymarfer Gofal Cymdeithasol Cymru • Adroddiadau Thematig Arolygiaeth Iechyd Cymru • Comisiynydd Plant Cymru • Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru

	Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD4 (t.4) Dulliau Damcaniaethol o Ymdrin â Gostyngeiddrwydd i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
4.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Dulliau damcaniaethol o ymdrin â gostyngeiddrwydd • Arweinyddiaeth a gostyngeiddrwydd diwylliannol • Gostyngeiddrwydd arweinwyr a thimau arwain Adnoddau: Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD4 (t.4) Dulliau Damcaniaethol o Ymdrin â Gostyngeiddrwydd i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
DD5	**Amcanion thema:** • Sut i reoli arloesedd a newid • Sut gall cyfyngiadau adnoddau effeithio ar fywyd unigolion sy'n defnyddio gwasanaethau • Pam gall aelodau o'r staff ymwrthod ag arloesedd a newid • Dulliau damcaniaethol ac ymarferol o arwain a rheoli arloesedd a newid • Defnyddio dulliau cydgynhyrchu i reoli arloesedd a newid
5.1 a 5.2	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Damcaniaethau ar ymwrthod â newid • Model newid wyth cam Kotter (1996) • 'Pum rheswm pam' dros brosesau newid • Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb • Dull Gray o gynllunio newid • Astudiaethau achos rhwydweithiau cydgynhyrchu **Adnoddau:** • Acas: How to manage change http://www.acas.org.uk/media/pdf/q/q/Acas-How-to-manage-change-advisory-booklet.pdf • Rhwydwaith Cydgynhyrchu Cymru (2016) *Seeing is believing: case studies – Public Health Wales and Co-production Wales.* Ar gael yn: http://www.goodpractice.wales/SharedFiles/Download.aspx?pageid=96&mid=187&fileid=79 • Gray, I., Field, R. a Brown, K. (2010) *Effective leadership, management and supervision in health and social care.* Exeter: Learning Matters • Cyflwyniad PowerPoint 'Newid Meddylfryd' Hyb Gwybodaeth a Dysgu Gofal Cymdeithasol Cymru https://gofalcymdeithasol.cymru/hub/hub-resource-sub-categories/arweinyddiaeth-a-rheolaeth • Acas: Challenging Conversations and how to manage them http://www.acas.org.uk/media/pdf/f/b/Challenging-conversations-and-how-to-manage-them.pdf

	Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 2 DD5 (t.5) Rheoli Arloesedd a Defnyddio Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Uned 411 DD5 (t.6) Heriau ac Ymatebion i Arloesedd a Newid i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
DD6	**Amcanion thema:** • Cyflwyniad i hyfforddiant, mentora a chyfweliadau cymhellol fel ffyrdd o gefnogi newid
6.1	**Testunau y dylid ymdrin â nhw:** • Elfennau hyfforddiant, mentora a chyfweliadau cymhellol a diffiniadau ohonyn nhw • Defnyddio model GROW i gefnogi newid • Ffactorau sy'n ysgogi newid gan gynnwys newid arfaethedig a newid ymatebol **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 411 DD5 (t.7) Hyfforddiant, Mentora a Chyfweliadau Cymhellol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon

Geirfa

Unigolyn – 'y person rydych chi’n ei gefnogi neu'n gofalu amdano yn eich gwaith' – gallai fod yn blentyn neu'n oedolyn

Diwylliant sefydliadol – gwerthoedd, agweddau, credoau, rheolau ysgrifenedig ac anysgrifenedig, arferion ac ymddygiadau sy'n helpu i ddiffinio nodweddion unigryw sefydliad sy’n cael eu mynegi yn ei berthnasoedd mewnol ac allanol.

Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig

- **SCDLMCE3** Arwain a rheoli ansawdd y ddarpariaeth gwasanaeth gofal i ateb gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol, cofrestru ac arolygu
- **SCDLMCSD1** Arwain a rheoli gwaith gyda rhwydweithiau, cymunedau a gweithwyr proffesiynol a sefydliadau eraill ar gyfer gwasanaethau gofal
- **SCDLMCSB1** Arwain a rheoli darpariaeth gwasanaethau gofal sy'n parchu, yn diogelu ac yn hyrwyddo hawliau a chyfrifoldebau pobl
- **SCDLMCSB2** Arwain a rheoli darpariaeth gwasanaethau gofal sy'n hyrwyddo llesiant pobl
- **SCDLMCSC1** Datblygu a chynnal systemau, gweithdrefnau ac ymarfer gwasanaethau gofal er mwyn rheoli risgiau a chydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch
- **SCDLMCA2** Arwain a rheoli newid mewn gwasanaethau gofal
- **SCDLMCSE1** Arwain a rheoli cyfathrebu effeithiol sy'n hyrwyddo canlyniadau cadarnhaol i bobl mewn gwasanaethau gofal

Deddfwriaeth gysylltiedig

- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- Cod Ymarfer Proffesiynol Gweithwyr Gofal Cymdeithasol
- Datganiad llesiant i bobl sydd angen gofal a chymorth a gofalwyr sydd angen cymorth, Llywodraeth Cymru 2016
- Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, Rheoliadau a Chanllawiau Statudol cysylltiedig
- Datganiad llesiant ar gyfer pobl sydd angen gofal a chymorth a gofalwyr sydd angen cymorth, Llywodraeth Cymru (2016): **https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-05/datganiad-llesiant-ar-gyfer-pobl-sydd-angen-gofal-a-chymorth-a-gofalwyr-sydd-angen-cymorth.pdf**

Uned 412 Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Lefel:	4
ODA:	100
Credyd:	18
Crynodeb o'r Uned:	Nod yr uned hon yw cyflwyno'r dysgwr i ddamcaniaethau, fframweithiau a dulliau o ysgogi a datblygu timau i gefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog.

Deilliant dysgu:

1. Deall cydraddoldeb ac amrywiaeth a phwysigrwydd y Gymraeg yng nghyd-destun datblygu'r gweithlu

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

1.1 Hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth wrth arwain a rheoli gweithwyr

1.2 Sut i hybu'r Gymraeg a diwylliant Cymru yn y gweithlu

Deilliant dysgu:

2. Deall y sgiliau a'r rhinweddau y mae eu hangen i arwain a rheoli timau'n effeithiol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

2.1 Gwerthoedd craidd ac ymddygiadau arwain

2.2 Pwerau a chyfrifoldebau arweinwyr a rheolwyr

2.3 Defnyddio gwybodaeth emosiynol a rheoli perthnasoedd

2.4 Defnyddio gwaith dadansoddi rhyngweithredol

2.5 Cymhwyso'r Fframwaith Synhwyrau

2.6 Cymell gweithwyr ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Deilliant dysgu:

3. Deall pwrpas a gofynion prosesau recriwtio a sefydlu gweithwyr sy'n seiliedig ar werthoedd ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

3.1 Pwrpas a mantais y canlynol:
- Recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd
- Sefydlu sy'n seiliedig ar werthoedd

3.2 Sut i gefnogi:
- Recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd
- Sefydlu sy'n seiliedig ar werthoedd

Deilliant dysgu:

4. Deall sut i ddirprwyo er mwyn cefnogi perfformiad tîm effeithiol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

4.1 Y broses o ddirprwyo tasgau a'u llywodraethu

4.2 Damcaniaeth cyd-ddibyniaeth gymdeithasol a gwaith tîm

Deilliant dysgu:

5. Deall sut i reoli gwrthdaro mewn tîm a pherfformiad gwael

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

5.1 Sut i ddelio â pherfformiad gwael

5.2 Sut i reoli sgyrsiau heriol

5.3 Sut i reoli gwrthdaro yn y gwaith

Deilliant dysgu:

6. Deall pwysigrwydd goruchwylio ac arfarnu ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

6.1 Pwrpas a manteision goruchwylio

6.2 Sut i oruchwylio ac arfarnu'n effeithiol

Deilliant dysgu:

7. Deall arddulliau a dulliau dysgu i gefnogi datblygiad proffesiynol parhaus

Meini prawf asesu

Rydych yn deall:

7.1 Modelau arddulliau dysgu

7.2 Cryfderau a gwendidau dulliau gwahanol o ddysgu a datblygu

7.3 Gofynion rheoleiddio ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus

Uned 412 Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Gwybodaeth Ategol

Canllawiau cyflwyno

Cynnwys	Ymhelaethiad
DD1	**Amcanion thema** • Deall cyfrifoldebau arweinwyr a rheolwyr i hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth, gan gynnwys y Gymraeg
1.1/1.2	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Deddf Cydraddoldeb (2010) a'i pherthnasedd mewn lleoliad gwaith • Mesur y Gymraeg (2011) a'i berthnasedd mewn lleoliad gwaith • Safonau'r Gymraeg (2016) **Adnoddau:** • Acas: Tudalennau gwe ar gydraddoldeb a gwahaniaethu http://www.acas.org.uk/index.aspx?articleid=1363 • Acas: Tudalennau gwe ar hawliau a chyfrifoldebau http://www.acas.org.uk/index.aspx?articleid=4663 • Gofal Cymdeithasol Cymru: Cynnig Gweithredol y Gymraeg a sgiliau Cymraeg yn y gweithle https://gofalcymdeithasol.cymru/dysgu-a-datblygu/mwy-na-geiriau-ar-cynnig-rhagweithiol Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD1 (t.1) Cydraddoldeb ac Amrywiaeth i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
DD2	Amcanion thema: • Datblygu dealltwriaeth o ddulliau arwain a rheoli sy'n seiliedig ar werthoedd • Dealltwriaeth o ddamcaniaethau a fframweithiau sy'n helpu i ddatblygu rhinweddau arwain a pherthnasoedd cadarnhaol yn y gweithle
2.1	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Gwerthoedd ac ymddygiadau arwain craidd a ddylai lywio ymarfer • Adran 7 o God Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol • Cod Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth • Adran 9 o'r Canllawiau Ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru

	Adnoddau: • Gofal Cymdeithasol Cymru: Y Camau Cyntaf mewn Rheoli (t.16) 'Bod yn arweinydd a rheolwr sy'n cael ei yrru gan werthoedd https://gofalcymdeithasol.cymru/dysgu-a-datblygu/camau-cyntaf-mewn-rheoli • Yr Academi Sgiliau Cenedlaethol: Y Fframwaith Rhinweddau Arwain https://www.skillsforcare.org.uk/Documents/Leadership-and-management/Leadership-Qualities-Framework/Leadership-Qualities-Framework.pdf
2.2	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Y cysylltiadau rhwng gwerthoedd ac ymddygiadau arwain craidd a diwylliant sefydliadol ac arweinyddiaeth foesegol • Pwerau a chyfrifoldebau arweinwyr a rheolwyr **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD2 (t.2) Pŵer a Chyfrifoldeb i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
2.3	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Damcaniaethau a fframweithiau ar gyfer deallusrwydd emosiynol • Damcaniaethau a fframweithiau ar gyfer rheoli perthnasoedd **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD2 (t.3) Gwybodaeth Emosiynol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
2.4	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Model dadansoddi rhyngweithredol **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD2 (t.4) Dadansoddi Rhyngweithredol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
2.5	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Y Fframwaith Synhwyrau (Mike Nolan) ac arwain a rheoli timau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol **Adnoddau:** • Beyond 'patient centred care': Applying the 'Senses Framework', Mike Nolan (2012) https://www.kingsfund.org.uk/sites/default/files/mike-nolan-patient-centred-care-senses-framework-nov12.pdf • Taflen Gofal Cymdeithasol Cymru – Y Fframwaith Synhwyrau

2.6	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Damcaniaethau cymhelliant a sut i'w cymhwyso er mwyn cefnogi perfformiad tîm effeithiol **Adnoddau:** Taflen Uned 412: Cymell staff
DD3	Amcanion thema: • Dealltwriaeth o'r rhesymau pam mae recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd yn hanfodol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol ac adnoddau a all gefnogi hyn • Dealltwriaeth o'r gofynion ar gyfer recriwtio a sefydlu gweithwyr ym maes iechyd a gofal cymdeithasol
3.1	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd • Pwrpas sefydlu • Fframwaith Sefydlu Cymru Gyfan ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol • Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (rheoliadau 34 a 35 a chanllawiau statudol ar gyfer Darparwyr Gwasanaethau ac Unigolion Cyfrifol ar fodloni Rheoliadau Safonau Gwasanaeth 2017) • Cod Ymddygiad y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth • Adran 9 o'r Canllawiau ymarfer ar gyfer Rheolwyr Gofal Cymdeithasol sydd wedi cofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru • Cyfnodau prawf **Adnoddau:** • Pecyn cymorth recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd Sgiliau Gofal https://www.skillsforcare.org.uk/Recruitment-retention/Values-based-recruitment-and-retention/Values-based-recruitment-and-retention.aspx • Recriwtio sy'n seiliedig ar werthoedd y GIG https://www.nhsemployers.org/your-workforce/recruit/employer-led-recruitment/values-based-recruitment • Canllawiau Statudol Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 • Adnoddau sefydlu Gofal Cymdeithasol Cymru: Canllawiau, logiau cynnydd a llyfrau gwaith https://gofalcymdeithasol.cymru/dysgu-a-datblygu/fframwaith-sefydlu-cymru-gyfan-ar-gyfer-iechyd-a-gofal-cymdeithasol Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD3 (t.5) Recriwtio a Sefydlu i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon

DD4	Amcanion thema: • Deall pam mae dirprwyo mewn timau yn bwysig a'r modd y mae cyd-ddibyniaeth gadarnhaol yn cefnogi hyn
4.1	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Pennu/cytuno ar nodau • Egluro pwrpas y dasg a ddirprwywyd a rolau a chyfrifoldebau pawb dan sylw • Pwysigrwydd monitro a mesur llwyddiant **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD4 (t.6) Dirprwyo i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
4.2	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Manteision gwaith tîm/cydweithio i gyflawni nodau • Damcaniaethau cyd-ddibyniaeth • Tuckman (1961) Forming, storming, norming, performing • Belbin (2010) Team role contributions **Adnoddau:** Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD4 (t.6) Dirprwyo i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
DD5	Amcanion thema: • Deall pam a phryd mae angen ymyrryd er mwyn mynd i'r afael â pherfformiad neu wrthdaro o fewn timau a dulliau a strategaethau y gellir eu defnyddio i wneud hyn
5.1	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Achosion perfformiad gwael • Mesur perfformiad • Dulliau o fynd i'r afael â pherfformiad gwael, gan gynnwys: • Gwella cymhelliant • Pennu nodau neu amcanion perfformiad clir • Rhoi adborth clir • Gwobrwyo perfformiad cadarnhaol a gwelliant • Darparu hyfforddiant/cefnogaeth ychwanegol • Y Fframwaith Synhwyrau • Camau i'w cymryd pan nad yw perfformiad yn gwella **Adnoddau:** • Acas: Tudalennau gwe ar reoli perfformiad http://www.acas.org.uk/index.aspx?articleid=6608
5.2	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Pam a phryd gall fod angen cynnal sgyrsiau anodd

	• Deallusrwydd emosiynol, dadansoddi rhyngweithredol a rheoli perthnasoedd • Paratoi ar gyfer sgyrsiau anodd • Dulliau cyfathrebu ar gyfer sgyrsiau anodd **Adnoddau:** Acas: Challenging Conversations and how to manage them http://www.acas.org.uk/media/pdf/f/b/Challenging-conversations-and-how-to-manage-them.pdf
5.3	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Arwyddion gwrthdaro • Achosion gwrthdaro • Strategaethau i reoli gwrthdaro • Deallusrwydd emosiynol, dadansoddi rhyngweithredol a rheoli perthnasoedd • Y Fframwaith Synhwyrau • Cael mynediad at gefnogaeth ychwanegol **Adnoddau:** • Acas: Tudalennau gwe ar anghydfodau a gwrthdaro yn y gweithle http://www.acas.org.uk/index.aspx?articleid=1662
DD6	Amcanion thema: • Deall pwysigrwydd goruchwylio ac arfarnu er mwyn sicrhau perfformiad tîm effeithiol
6.1	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Y gwahaniaeth rhwng goruchwylio ac arfarnu • Pwrpas a manteision goruchwylio
6.2	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Arferion da wrth oruchwylio ac arfarnu, gan gynnwys: • Amgylchedd addas • Neilltuo digon o amser • Paratoi • Proses ddwyffordd rhwng y goruchwyliwr a'r sawl sy'n cael ei oruchwylio • Cyfathrebu effeithiol • Sgyrsiau agored a gonest • Adborth adeiladol • Cyfrinachedd • Cytuno ar gamau gweithredu • Cofnodi adborth • Cynnwys iechyd a llesiant a datblygiad proffesiynol parhaus, yn ogystal â pherfformiad
DD7	Amcanion thema: • Deall pwysigrwydd datblygiad parhaus a sut i gefnogi hyn yn y gweithle

7.1	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Modelau arddulliau dysgu: • Model Honey a Mumford (1986) • Rhaglennu niwroieithyddol (2001) • Model Myer-Briggs (1975) • Model Kolb (1984) • Model Felder a Silverman (1988) **Adnoddau:** • Pecyn Cymorth Datblygiad Proffesiynol Parhaus Gofal Cymdeithasol Cymru https://gofalcymdeithasol.cymru/adnoddau/pecyn-cymorth-datblygiad-proffesiynol-parhaus-ar-gyfer-gofal-cymdeithasol-y-blynyddoedd-cynnar-a-gofal-plant • Gofynion Hyfforddiant a Dysgu Ôl-gofrestru Gofal Cymdeithasol Cymru https://gofalcymdeithasol.cymru/cms_assets/file-uploads/PRTL-Requirements-CYM.pdf Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD7 (t.7) Arddulliau Dysgu i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon Dylid defnyddio cyflwyniad PowerPoint Uned 412 DD7 (t.8) Dysgu Gweithredol i ddarparu'r wybodaeth sylfaenol y mae ei hangen ar ddysgwyr ar gyfer yr uned hon
7.2	Testunau y dylid ymdrin â nhw • Y cysylltiadau rhwng arddulliau dysgu a dulliau dysgu a datblygu • Asesu gwerth gweithgareddau dysgu a datblygu • Dulliau dysgu a datblygu – cryfderau a gwendidau: • Hyfforddi a mentora • Hunanastudio • Adnoddau ar-lein (e-ddysgu) • Digwyddiadau tîm • Datblygiad personol (i reolwyr) • Hyfforddiant ffurfiol • Cysgodi gwaith a secondiadau • Dysgu Gweithredol
7.3	Testunau y dylid ymdrin â nhw: • Gofynion Hyfforddiant a Dysgu Ôl-gofrestru i weithwyr sydd wedi cofrestru â Gofal Cymdeithasol Cymru

Geirfa

Unigolyn – 'y person rydych chi'n ei gefnogi neu'n gofalu amdano yn eich gwaith' – gallai fod yn blentyn neu'n oedolyn

Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol (NOS) cysylltiedig

- **SCDLMCE3** Arwain a rheoli ansawdd y ddarpariaeth gwasanaeth gofal i ateb gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol, cofrestru ac arolygu
- **SCDLMCSD1** Arwain a rheoli gwaith gyda rhwydweithiau, cymunedau, gweithwyr proffesiynol a sefydliadau eraill ar gyfer gwasanaethau gofal
- **SCDLMCSC1** Datblygu a chynnal systemau, gweithdrefnau ac ymarfer gwasanaethau gofal er mwyn rheoli risgiau a chydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch
- **SCDLMCSB8** Arwain a rheoli darpariaeth gwasanaethau gofal sy'n hyrwyddo ymddygiad cadarnhaol
- **SCDLMCSB4** Rheoli darpariaeth gwasanaethau gofal sy'n cefnogi rhieni, teuluoedd, gofalwyr a phobl bwysig eraill i gyflawni canlyniadau cadarnhaol
- **SCDLMCA2** Arwain a rheoli newid mewn gwasanaethau gofal
- **SCDLMCSA1** Rheoli a datblygu eich hun a'ch gweithlu mewn gwasanaethau gofal

Deddfwriaeth gysylltiedig

- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, Rheoliadau a Chanllawiau Statudol cysylltiedig
- Mesur y Gymraeg 2011 a Safonau'r Gymraeg 2016

Atodiad 1 Cysylltiadau â chymwysterau eraill

Cysylltiadau â chymwysterau eraill

Mae cysylltiadau rhwng y cymhwyster hwn a'r cymwysterau canlynol:

- Lefel 1/2 Cyflwyniad i Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Gofal Plant
- Lefel 2 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Craidd
- Lefel 2 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer (Oedolion)
- Lefel 3 Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer (Plant a Phobl Ifanc)
- Lefel 4 Iechyd a Gofal Cymdeithasol gydag Arbenigedd
- Lefel 5 Arwain a Rheoli Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer